Slezská univerzita v Opavě | Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě | Institut tvůrčí fotografie

MARTIN FALTEJSEK
MONOGRAFIE

BARBORA VÁVROVÁ

Teoretická bakalářská práce | Opava 2026

MARTIN FALTEJSEK
MONOGRAFIE

MARTIN FALTEJSEK
MONOGRAPHY

Teoretická bakalářská práce

BARBORA VÁVROVÁ

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí: MgA. Štěpánka Stein
Oponent: MgA. David Macháč

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2026

SLEZSKÁ UNIVERZITA

itf Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok 2025/2026

Zadávající ústav:	Institut tvůrčí fotografie
Studentka:	Barbora Vávrová
UČO:	61598
Program:	Tvůrčí fotografie
Téma práce:	Martin Faltejsek – monografie
Téma práce anglicky:	Martin Faltejsek – monography
Zadání:	Monografická studie o Martinu Faltejskovi, výrazné osobnosti současné mladé generace českých fotografů, trojnásobnému držiteli ocenění Czech Press Photo a vítězem ocenění APF Osobnost mladé české fotografie do 30 let za rok 2020.
Literatura:	ADAMS, Robert. Beauty in Photography: Essays in Defense of Traditional Values. New York: Aperture, 1996. SONTAG, Susan. On Photography. New York: Farrar, Straus and Giroux, 1997. COTTON, Charlotte. The Photograph as Contemporary Art. London: Thames & Hudson, 2004 (rev. ed. 2020) BIRGUS, Vladimír; MLČOCH, Jan. *Česká fotografie 20. století*. Praha: Kant, 2010.
Vedoucí práce:	MgA. Štěpánka Stein
Datum zadání:	31. 3. 2026

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....

prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce představuje monografii českého fotografa Martina Faltejska, narozeného v roce 1993 v Lanškrouně. Ačkoliv je to mladý autor, byl již trojnásobně oceněn na soutěži Czech Press Photo, je držitelem ocenění Osobnost mladé české fotografie do 30 let za rok 2020 a má BcA. titul z Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě. Práce sleduje jeho životní i profesní vývoj, detailně analyzuje klíčové cykly jeho volné tvorby a zasazuje je do širšího kontextu české i mezinárodní inscenované, autoportrétní a krajinářské fotografie. Součástí práce je rovněž reflexe jeho komerční a svatební tvorby a vztahu mezi autorskou a zakázkovou prací. Zdroje vycházejí z publikovaných rozhovorů, kurátorských textů a z vlastního rozhovoru s autorem, realizovaného v rámci přípravy této práce.

Klíčová slova: Martin Faltejsek, česká fotografie, autoportrét, inscenovaná fotografie, subjektivní dokument, krajina, Lanškroun, Island, Institut tvůrčí fotografie, Czech Press Photo

ABSTRACT

This bachelor’s thesis presents a monograph on the Czech photographer Martin Faltejsek, born in 1993 in Lanškroun. Despite of his age, he is a three-time laureate of the Czech Press Photo competition, the recipient of the 2020 Personality of Young Czech Photography under 30 award, and a graduate of the Institute of Creative Photography at Silesian University in Opava. The thesis traces his personal and professional development, provides a detailed analysis of the key cycles within his independent work, and situates them within the broader context of Czech and international staged, self-portrait, and landscape photography. It also reflects on his commercial and wedding photography, as well as the relationship between his artistic and commissioned work. The research draws on published interviews, curatorial texts and an original interview with the artist conducted as part of the preparation of this thesis.

Keywords: Martin Faltejsek, Czech photography, self-portrait, staged photography, subjective documentary, landscape, Lanškroun, Iceland, Institute of Creative Photography, Czech Press Photo

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jsem pouze informace a citované zdroje, které uvádím v bibliografických odkazech.

Souhlasím, aby tato bakalářská práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, do knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a zveřejněna na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí práce paní MgA. Štěpánce Stein za cenné rady a připomínky. Rovněž děkuji své rodině za podporu a pomoc během studia na ITF. Poděkování si zaslouží také Martin Faltejsek za jeho čas a vstřícnost.

OBSAH

Úvod	**11**
1. Život a tvorba Martina Faltejska	**13**
1.1 Dětství	15
1.2 Dospívání	22
1.3 Přesun do Prahy a studium na VOŠ grafické	30
1.4 Studium na Institutu tvůrčí fotografie	35
1.5 Komerční a svatební tvorba	43
1.6 Island	51
1.7 Život v současnosti	55
2. Stěžejní fotografické cykly	**59**
2.1 Stav beztíže / Weightless (od 2012, průběžně)	62
2.2 Ísland (od 2016, průběžně)	66
2.3 The Suburbia (2017–2021)	70
2.4 Jako by se nechumelilo / As If Nothing Happened (2021)	73
2.5 Stoupnul jsem na zmiji (2026, průběžně)	78
3. Martin Faltejsek v kontextu světové fotografie a autoportrétu	**83**
3.1 Krajinná fotografie: tradice „tří pravd“ Roberta Adamse	85
3.2 Inscenovaná fotografie: od Cindy Sherman k české tradici	86
3.3 Subjektivní vyznění a fotografie jako autoportrét autora	88
3.4 Performativita identity a Faltejskovy „mnohé já“	88
4. Závěr	**91**
5. Seznam výstav	**97**
6. Významní klienti	**101**
Použité zdroje	**105**
Přílohy	**111**
Příloha 1 – Rozhovor autorky práce s Martinem Faltejskem	113
Příloha 2 – Rozhovor autorky práce s Ditou Pepe	134

ÚVOD

Fotografie v současné době představuje jedno z nejdostupnějších a zároveň nejdynamičtěji se proměňujících médií vizuální komunikace. S rozvojem digitálních technologií, mobilních zařízení a sociálních sítí se její podoba výrazně rozšířila a rozvrstvila do nebývalé šíře. To, co bylo dříve chápáno především jako prostředek dokumentace či záznamu skutečnosti, dnes nabývá mnohem komplexnějších významů. Fotografie se stala jazykem každodennosti, nástrojem komerční prezentace, prostředkem stylizace i prostorem intimního sdělení. Vedle své informační a estetické funkce stále častěji vystupuje i jako médium osobní výpovědi, v němž se obraz proměňuje v záznam citového stavu, v otisk paměti i ve způsob, jak formulovat vztah k sobě samému a k okolnímu světu.

Současná fotografie tak není pouze technickým zachycením viděného. Stává se místem, v němž se setkává realita s vnitřním prožitkem, vnějškovost s introspekcí a viditelné s tím, co zůstává skryto. Právě v této rovině vstupuje do popředí řada autorů, kteří fotografii nevnímají jen jako nástroj zaznamenávání, ale také jako prostředek sebepoznání a citlivého zkoumání vlastního nitra. Jejich tvorba často vzniká na pomezí dvou světů, mezi volnou autorskou prací a zakázkovou produkcí. Tyto dvě oblasti se přitom vzájemně nepopírají, nýbrž se prostupují, obohacují a v mnoha případech i podmiňují. Právě v tomto napětí mezi osobní výpovědí a profesionální disciplínou lze sledovat jednu z charakteristických tendencí současné vizuální kultury.

Tato bakalářská práce se věnuje tvorbě Martina Faltejska, který je jedním z výrazných představitelů této generace. Důraz bude kladen jak na jeho autorskou fotografii, tak na oblast komerční tvorby. Jejím cílem je popsat charakteristické rysy jeho projevu, identifikovat hlavní tematické linie a zasadit

jeho dílo do širšího kontextu současné české fotografie. Zvláštní pozornost bude věnována především práci s autoportrétem, který v jeho tvorbě zaujímá významný prostředek vyjádření vnitřního světa a vztahu mezi postavou a krajinou, který je typický pro jeho vizuální jazyk.

Práce bude rozdělena do několika základních částí. Nejprve bude představen jeho život, umělecký vývoj, hlavní milníky a situace, které ovlivnily směřování jeho tvorby. Následovat bude tvořit analýza vybraných souborů fotografií, na jejichž základě budou formulovány hlavní znaky jeho autorského stylu. Poté bude nastíněn kontext současné fotografie a postavení autora v rámci české fotografické scény a seznam výstav. V závěru práce bude zhodnocení přínosu autora pro současnou fotografii.

Volba tohoto tématu vychází ze zájmu o současnou fotografii a o její schopnost zprostředkovávat osobní témata a citové polohy. Tvorba Martina Faltejska je pozoruhodná nejen svou imaginativností, technickou suverenitou a vizuální vytříbeností, ale také profesionalitou a schopností prosadit se ve vysoce konkurenčním prostředí již v rané fázi kariéry. Jeho práce tak může představovat inspirativní příklad pro nastupující generaci mladých fotografů, kteří hledají rovnováhu mezi autentickou výpovědí a profesním uplatněním. Cílem této práce proto není pouze popsat autorovu tvorbu, ale především ji zasadit do širších souvislostí a poukázat na její význam v kontextu současné obrazové kultury, v níž fotografie stále více funguje jako svědectví, styl i osobní krajina zároveň. Ačkoliv je Martin Faltejsek mladým autorem, jeho práce má velký potenciál do budoucna a zatím o něm nevznikla žádná veřejná publikace. Tato práce může sloužit jako zdroj k případným budoucím publikacím.

1

ŽIVOT A TVORBA MARTINA FALTEJSKA

1.1 Dětství

Martin Faltejsek se narodil 18. června 1993 v Ústí nad Orlicí, dětství však prožil v nedalekém Lanškrouně, malém městě v podhůří Orlických hor. [1] Okolní krajina se výrazně vepsala do jeho vizuální představivosti i samotné fotografické tvorby. Lesy a bažiny kolem lanškrounských rybníků se staly nejen místem dětství a dospívání, ale také důležitým tematickým prostorem celé jeho volné tvorby.

Rodinné prostředí, ve kterém vyrůstal, bylo poměrně vzdálené od uměleckých kruhů: otec pracuje jako právník, matka jako knihovnice a o dva roky mladší sestra dnes působí jako projektová manažerka. Přesto v rodině určité tvůrčí dispozice přítomné byly, zejména u otce, který měl blízko ke kresbě a psaní. Právě on také rozpoznal první náznaky synovy kreativity a přihlásil jej do Základní umělecké školy v Lanškrouně, kterou Martin Faltejsek navštěvoval po dobu přibližně osmi let. První kontakt s tvorbou se tak odehrával právě zde. [2]

Zájem o fotografii jako takovou se v něm probudil už během dětství, asi ve čtvrté třídě základní školy. [3] Již v útlém věku fotografoval na rodinný analogový kompakt během výletů s rodiči. Rozvíjející se záliba také úzce souvisela s fascinací technikou, která se na přelomu tisíciletí posunovala kupředu mimořádně rychlým tempem. Martin Faltejsek vyrůstal v době, kdy se do běžného života začaly dostávat první mobilní telefony s fotoaparátem a kdy digitální technologie nesly příslib nových možností vidění i zaznamenávání světa. Odebíral časopis „Mobil manie“, který pravidelně přinášel testy

1 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
2 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
3 Gréta Rakašová, „Fotky jsou deníkem mých pocitů, uchovávám v nich svoje životní fáze, říká fotograf Martin Faltejsek“, Aktuálně.cz, 11. 2. 2018, [cit. 3. 4. 2026].

tehdejších zařízení. Se zaujetím sledoval nové modely telefonů, jejich parametry i první obrazové výstupy. Do časopisu několika fotografiemi z telefonu také přispěl. Fotografie tak do jeho života vstoupila jako dětský koníček a jako součást okouzlení technikou, která byla schopná obraz zaznamenat. [4] Na dnes již uzavřeném blogu *„Unarmed deerhunter“* lze nalézt tento výrok: „Už v mých 10 letech mě začaly zajímat mobily. Chodil jsem pravidelně do prodejny Eurotelu, Oskaru i Paegasu, kochal se tam nejnovějšími modely, bral si tuny letáků a ty pak po nocích studoval. Mým největším snem tehdy bylo stát se prodavačem mobilů. Ach. Zlatý časy.“ [5]

Za zásadní moment lze považovat chvíli, kdy jeho otec v roce pořídil první digitální fotoaparát. Právě s tímto přístrojem začal Martin Faltejsek svět nejen pozorovat, ale také aktivně zaznamenávat. Fotografoval, natáčel a zkoušel zachytit každodenní situace kolem sebe, často s humorným podtextem. Podobně důležitou roli sehrál i mobilní telefon značky Nokia, model 6230i, s integrovaným fotoaparátem, který si od otce často půjčoval. V roce 2005 získal svůj první vlastní fotoaparát, model Kodak C330, který dodnes uchovává v šuplíku jako připomínku svých začátků. V rozhovoru s autorkou práce říká, že nikdy od rodičů techniku nedostal zadarmo. Buď si musel počkat na narozeninové dárky, odměny za vysvědčení, nebo pomalu šetřil z drobných brigád. [6]

4 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.; Gréta Rakašová, „Fotky jsou deníkem mých pocitů, uchovávám v nich svoje životní fáze, říká fotograf Martin Faltejsek“, Aktuálně.cz, 11. 2. 2018, [cit. 3. 4. 2026].

5 Martin Faltejsek, Unarmed deerhunter, PHOTOBLOG | Martin Faltejsek, 21. 12. 2015 [online]. [cit. 29. 4. 2026].

6 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

Martinovy první experimentální autoportréty vypadaly třeba takto.

Náznaky konceptuální tvorby z Martinova dětství.

První autoportréty vznikaly až o něco později, v době, kdy si právě z peněz z brigády pořídil Fujifilm ultra zoom, který mu otevřel nové možnosti práce s obrazem. Nešlo ještě o promyšlené soubory ani o vědomě budovanou autorskou strategii. Byly to spíše intuitivní pokusy a humorné snímky úměrné adolescentnímu věku. K tvorbě se v té době často uchyloval na půdu domu své babičky, do prostoru naplněného starým nábytkem, odloženými předměty a vrstvami prachu. Právě tato půda se stala jeho prvním neoficiálním ateliérem. Fotoaparát býval položen na špalku namísto stativu, světlo bylo takové, jaké zrovna proniklo dovnitř. [7] Výsledky začal sdílet na platformě DeviantArt, která tehdy byla výrazným digitálním prostorem mladých tvůrců. [8]

Ukázka fotografie, která vznikla na půdě u babičky.

7 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
8 Wikipedia, „DeviantArt“, [cit. 5. 4. 2026].

Ukázka Martinovy rané autoportrétní tvorby.

Jeho první zrcadlovkou pak byla Sony A300, kterou používal se starými objektivy Minolta. Volba značky fotoaparátu v té době byla učiněna primárně na základě omezených finančních možností. Po této éře si pořídil zrcadlovky od Canonu, kterých se držel až do roku 2018, kdy přestoupil opět na nové bezzrcadlovky od Sony. [9]

Vizuální projev však nebyl jedinou oblastí, která jej přitahovala. Ještě na základní škole Martin Faltejsek poprvé spojil obraz se slovy a založil si první blog, který nejprve vznikl trochu jako nadsázka. Nesl název *mojesele.sblog.cz*. Odrážel zkušenost z období základní školy, kde se setkával s posměšky ze strany spolužáků, často mířenými na jeho vzhled. Skrze název tohoto blogu nepříjemnou zkušenost s vrstevníky obracel ve vtip a tím si zachovával odstup. Blog po čase smazal, částečně i kvůli narůstajícímu množství nepří-

9 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].

jemných vzkazů anonymních návštěvníků, jejichž projevy začaly přerůstat únosnou mez. Přestože pro něj zkušenost se šikanou jistě představovala citlivou kapitolu dospívání, dle svých slov si vždy uměl nacházet si způsoby, jak se s chováním spolužáků vyrovnat bez toho, aby si to na něm vybralo příliš velkou daň. [10]

S odstupem let si Martin Faltejsek uvědomuje, že tato zkušenost byla do jeho fotografií otisknuta, ačkoliv si to v době vzniku snímků plně neuvědomoval. Jak uvedl v rozhovoru s autorkou této práce: „Ten soubor mi dával smysl až po letech. Ani ne tak v době, kdy jsem ho reálně tvořil. Nebyl tam žádný kalkul nebo účel, bylo to jen přirozené vyjádření sebe sama.“ Tento výrok je důležitý i proto, že naznačuje, jak jeho tvorba dlouho vyrůstala spíše z vnitřní intuice než z vědomě formulované myšlenky. Smysl některých motivů se autorovi jasněji vyjevoval až zpětně. [11]

10 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
11 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

1.2 Dospívání

Po základní škole pokračoval Martin Faltejsek ve studiu v České Třebové, kde se věnoval oboru informatika v ekonomice. Později strávil ještě půl roku v Pardubicích na jazykové škole se zaměřením na angličtinu a pedagogiku. Toto období sám popisuje jako vyčerpávající a stresující. Dojíždění i nedostatek času tehdy citelně zasáhly jak do jeho tvůrčího rytmu, tak i do studia, kde nakonec strávil pouze jeden semestr. Současně však právě v této době jeho fotografie začaly dostávat větší pozornost jeho okolí a začal dostávat první žádosti o fotografování portrétů, akcí i svateb. [12]

Martin Faltejsek patří do generace autorů, kterým se zásadně promítla do profesního života síla internetu a sociálních sítí. Roku 2010 si vytvořil profil na Facebooku a také založil nový blog *„Unarmed deerhunter“* na platformě Blogspot, kde začal sdílet práce pořízené novou zrcadlovkou. [13] Na těchto kanálech sdílel především snímky své mladší sestry, lidí z nejbližšího okolí a nenápadné každodenní momenty, jako třeba fotografie z víkendů trávených u babičky na zahradě. V tomto období se ale postupně začínal tříbit jeho cit pro atmosféru a práci s postavou. Tehdy šlo asi jen o spontánní sdílení bez jasného vědomého směřování. Na jeho stále populárnějším facebookovém profilu odkazoval právě na svůj blog, kterému díky tomu rostla návštěvnost. Brzy tak nebyl v povědomí pouze lidí z Lanškrouna. Z dnešního pohledu se tato etapa jeví jako klíčová, neboť právě tento zprvu nenápadný digitální prostor měl později zásadní vliv na další vývoj jeho kariéry. [14]

12 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
13 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
14 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

„Fashion“ fotografie Martinovy sestry.

Jeden z prvních autoportrétů, kde již lze tušit autorův pozdější styl.

Ukázka Martinovy rané autoportrétní tvorby, 2011.

Ukázka Martinovy rané autoportrétní tvorby, 2011.

V roce 2012 si Martin Faltejsek založil účet na platformě Instagram. Jeho uživatelské jméno bylo od začátku stejné – *@martinfaltejsek*. Jeho první příspěvek, publikovaný 12. června 2012, zachycuje digitální zrcadlovku Canon 5D. V počátečních letech využíval tuto platformu především v souladu s jejím tehdejším charakterem. Jako prostor pro sdílení vizuálních záznamů každodennosti. Objevují se zde momentky pořízené mobilním telefonem, fotografie jeho přátel či záběry z běžeckých výletů. Později začal přidávat ukázky ze zákulisí fotografických zakázek či snímky z osobních projektů a také vytvářet osobité hashtagy, skrze které je možné vyfiltrovat pouze určitá témata jeho tvorby, jako například: *#faltusuvles*, *#martinvautoportretu* nebo *#martinmaradsvatby*. Ke dni 7. 5. 2026 má jeho instagramový účet 10,5 tisíce sledujících a 2 469 příspěvků. To znamená, že od založení sdílí průměrně asi 175 příspěvků ročně. [15]

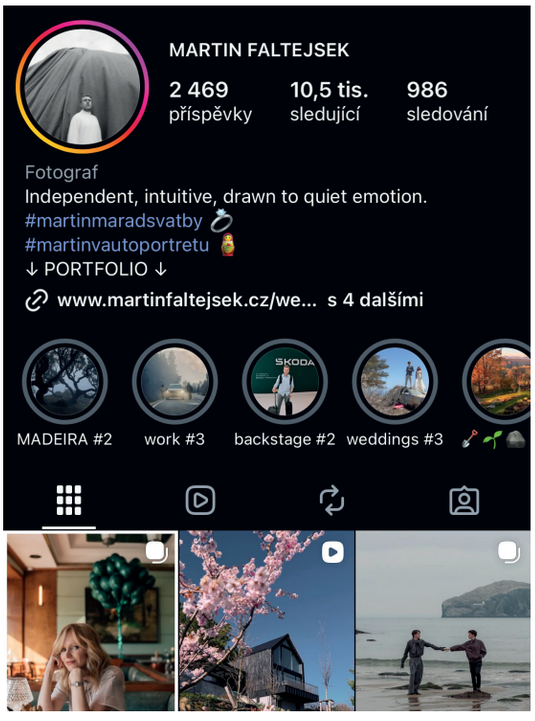

15 Martin Faltejsek, [@martinfaltejsek]. Instagram [online]. [cit. 29. 4. 2026].

V souvislosti se sdílením na Instagramu Martin Faltejsek dlouhodobě oceňoval možnosti fotografování prostřednictvím iPhonu, a to zejména pro jeho pohotovost, bezprostřednost a barevné podaní výstupů. U nových telefonů Iphone je zabudovaná softwarová postprodukce, kterou hodnotí spíše jako kontraproduktivní a z tohoto důvodu si stále ponechává starší modely. [16] Rovněž zmiňuje, že je pro něj platforma důležitým způsobem propojení se zahraničními klienty. [17]

Ukázka mobilní fotografie z roku 2013.

16 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].

17 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 27. 4. 2026].

Právě zhruba od roku 2010 začal Martin Faltejsek velmi často fotografovat v lesích a okolí rodného Lanškrouna. Nejblíže mu byla tři konkrétní místa v oblasti kolem nádherných a divokých lanškrounských rybníků, kam se opakovaně vracel v různých ročních obdobích i počasí. Nejvíce pak preferoval pochmurné počasí, a to jak kvůli atmosféře, kterou lesům dodávalo, tak kvůli absenci lidí v přírodě. V diskomfortu zároveň sám nacházel jistý vnitřní pocit štěstí. [18]

Někteří dlouholetí přátelé Martinovi Faltejskovi přezdívají Faltus. Přezdívka, která zcela zřejmě pramení z jeho příjmení. Martin si tedy tato místa označoval s jistou osobní nadsázkou jako „Faltusův les“. Používal toto pojmenování především jako hashtag na Instagramu. Mimo jiné to byla i jakási snaha se v širých vodách internetu trochu odlišit od ostatních. [19]

Martin Faltejsek k tomuto období své tvorby v rozhovoru s autorkou práce řekl: „Líbil se mi ten pocit, že jsem tam jen já a můj fotoaparát. Můj foťák ani neměl dálkový ovladač, takže jsem stiskl spoušť a musel jsem běžet na místo. Bavil mě ten proces.“ Z fotografií vznikajících během této éry je patrná jeho fascinace lesy a přírodou obecně, která se prolíná napříč celou tvorbou. „Bavilo mě se třeba jen koukat na mech a světlo na něm. Ranní a večerní mlhy.“, řekl v téže rozhovoru. Lanškrounské lesy se pro něj staly nejen kulisou, ale téměř spoluautorem. [20]

Vztah k této krajině tak nelze redukovat jen na oblibu konkrétní lokality. Les zde vystupuje téměř jako psychický prostor, do něhož autor ukládal osamění, nálady nebo potřebu vnitřního ztišení. Sám Martin Faltejsek v jednom z veřejných rozhovorů označil fotografie za deník pocitů a životních fází.

18 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].
19 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
20 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

V tomto smyslu se krajina nestává pouze pozadím, ale paměťovým polem, v němž se jednotlivé zkušenosti ukládají do světla, mlhy, vlhkosti mechu i do opakovaných návratů na tatáž místa. Významný je zde také samotný proces: chůze, čekání na světlo a tělesná přítomnost v krajině. [21]

Ukázka z rané tvorby v lanškrounských lesích.

Lanškrounské lesy dnes již v jeho tvorbě nezaujímají tak výlučné postavení jako v minulosti. Kolem roku 2018 začal pociťovat, že toto téma do značné míry vyčerpal a že potřebuje hledat další směry. Přesto se na známá místa vrací a čas od času zde stále něco vytváří. [22]

21 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“; Gréta Rakašová, „Fotky jsou deníkem mých pocitů, uchovávám v nich svoje životní fáze, říká fotograf Martin Faltejsek“, Aktuálně.cz, 11. 2. 2018, [cit. 3. 4. 2026].

22 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

Přechod od volné tvorby k prvním profesionálním zakázkám nepřišel náhle. Začal postupně a v přímé návaznosti na sdílení obsahu na blogu „*Unarmed deerhunter*“. Přestože podle vlastních slov sdílel spíše spontánně vznikající snímky různorodých témat, právě na jejich základě přišla první nabídka nafotit svatbu. Přijal ji navzdory nulovým zkušenostem s podobným typem práce a učil se za pochodu. Tento přístup později zaujal při řadě dalších profesních příležitostí. Dle jeho slov pro něj nejistota a nezkušenost nikdy nebyly překážkou, ale impulzem k růstu a učení se novým věcem v samotném procesu práce. [23]

Fotografie Martinovy babičky z uzavřeného blogu „Unarmed deerhunter“.

23 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

1.3 Přesun do Prahy a studium na VOŠ grafické

Studium angličtiny v Pardubicích Martin Faltejsek po jednom semestru ukončil a jeho další kroky vedly na uměleckou školu. V roce 2013 odešel studovat na VOŠ grafickou v ulici Hellichova v Praze, obor fotografie a média. Studium ukončil titulem, DiS. [24]

Právě stěhování do Prahy bylo zásadním životním milníkem a v jeho vzpomínkách zaujímá téměř symbolický rozměr: přesně v okamžiku, kdy odcházel z Lanškrouna a stál ve dveřích s krabicí svých věcí, mu zavolali z časopisu ELLE s nabídkou spolupráce. Stejně jako první menší zakázky, které Martin Faltejsek dostal ještě v Lanškrouně, i tato příležitost přišla v návaznosti na jeho blog, kde sice sdílel široké spektrum fotografií různých témat, ale mezi nimi i fotografie jeho sestry a autoportréty, které produkční oslovily. První větší editoriál tak přišel současně s přesunem do města, které se mělo stát jeho studijní a profesní základnou. Tento souběh okolností představoval klíčový okamžik a zároveň přechod mezi dosavadní intimní, internetově sdílenou tvorbou a výraznějším vstupem do profesionálního prostředí. [25]

Zároveň tato událost také Martinovi Faltejskovi dodala ve velmi mladém věku sebevědomí v tom, že fotografie může být i plnohodnotnou prací. Od zakázky pro ELLE se další příležitosti přirozeně nabalovaly jako sněhová koule. V zimě roku 2013 si založil živnost a od té doby je oficiálně jeho jedinou obživou fotografie. Nikdy nebyl zaměstnancem. Tento obor se stal jeho jediným živobytím ve dvaceti letech. V rodinném prostředí přitom nebylo zvykem vydat se cestou podnikání. Nejbližší příslušníci byli vždy řádoví

24 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
25 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

zaměstnanci. V jeho volbě ho ale podporovali a respektovali. Se zakládáním živnosti a účetnictvím mu pomohla teta. Všechno ostatní se učil sám. [26]

Z období studia na VOŠG Hellichova pochází několik klíčových milníků jeho rané dráhy. Roku 2014 získal ocenění Czech Press Photo v kategorii Canon Junior Awards se sérií z pražského Fashion weeku a téhož roku byl součástí 15. ročníku Fotofestivalu Moravská Třebová. [27] V roce 2015 zvítězil znovu v Canon Junior Awards Czech Press Photo, opět se sérií ze zákulisí Mercedes-Benz Prague Fashion Week S/S16, kterou fotil v ZIBA Glass Experience Museu v Praze. [28] Tato ocenění se stala důkazem, že Martin Faltejsek dokáže komerční zakázku přetvořit v autorský dokument. V roce 2016 získal v Czech Press Photo Cenu dětí a byl nominován na 1. cenu v kategorii Lifestyle/Single. [29]

26 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].
27 Martin Faltejsek, „About“, osobní web autora, [cit. 5. 4. 2026].
28 Czech Press Photo 2015: Canon Junior Awards [online]. [cit. 5. 4. 2026].
29 Czech Press Photo 2016: Lifestyle [online]. [cit. 29. 4. 2026]

Fotografie ze série Mercedes-Benz Prague Fashion Week,
Právnická fakulta UK, září 2014

Fotografie ze série ze zákulisí Mercedes-Benz Prague Fashiopn Week S/S16,
oceněna v kategorii Canon Junior Awards Czech Press Photo, 2015.

Praha však pro něj zpočátku nebyla samozřejmým domovem. První rok v centru města, nedaleko Národního divadla, prožíval jako období vnitřního tření. Velkoměstský ruch, vysoká koncentrace lidí i tvrdá sociální realita centra byly v ostrém kontrastu k tiššímu rytmu maloměsta a krajině, z níž pocházel. Současně jej však tato jinakost fascinovala. Významnou roli v hledání nového vztahu k Praze sehrál běh, díky němuž začal objevovat místa, která mu byla bližší. Například Prokopské údolí nebo Divokou Šárku. Navzdory rychlému profesnímu rozjezdu v Praze tak nadále vnímal Lanškroun jako svůj hlavní „ateliér“. [30]

Studium na VOŠG Hellichova popisuje jako náročné. Nikoliv kvůli nedostatečné schopnosti plnit kreativní úkoly, ale především proto, že se jednalo o denní studium v kombinaci s rostoucí vytížeností komerčními projekty. Učitelé však jeho rychle rozjíždějící se kariéru s jistou dávkou benevolence podporovali. [31]

Za podstatný přínos tohoto studia považuje mimo jiné setkání s Libuší Jarcovjákovou, která jej ve třetím ročníku vyučovala a měla na něj výrazný vliv. Ve velmi raných fázích své kreativní tvorby Martin Faltejsek inklinoval k výraznějším úpravám ve Photoshopu. Během studií se ale více začal přiklánět k autentickému momentu bez velkého vnějšího zásahu. Také oceňuje, že se jí po dlouhých letech dostalo slávy, kterou si zaslouží. [32]

30 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
31 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].
32 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

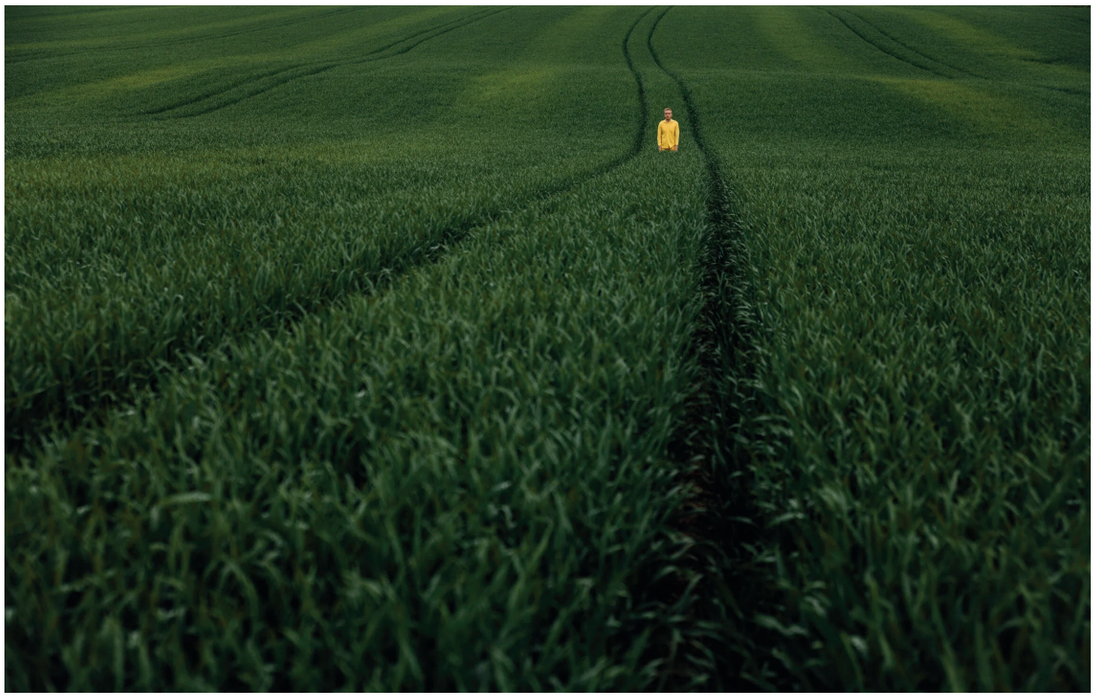

Jedna ze známějších fotografií, která vznikla během studií na VOŠG Hellichova. Také součástí rozsáhlého souboru „Stav beztíže“. [33]

Fotografie z dob studia na VOŠG Hellichova.

33 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 27. 4. 2026].

1.4 Studium na Institutu tvůrčí fotografie

Po absolvování VOŠG Hellichova v roce 2016 jeho další kroky na cestě formálním vzděláním vedly přes Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, které bylo další důležitou etapou jeho profesního zrání, a odkud si odnesl vysokoškolský titul BcA. [34] ITF byl založen v roce 1990 a nyní patří mezi nejvýznamnější české školy umělecké fotografie. [35] Kombinované studium zde uzavřel obhajobou bakalářské práce dne 9. prosince 2021. [36] O navazujícím magisterském studiu v současnosti neuvažuje, ale do budoucna jej ani úplně nevylučuje. [37]

Ještě před nástupem na ITF se čistě ze zvědavosti zúčastnil konzultace na FAMU. Odjížděl odtamtud však s ambivalentními pocity. Pedagogové na jeho tvorbu reagovali spíše neutrálně a Martin Faltejsek si uvědomoval, že tamější dokumentárněji orientované prostředí by pro něj nebylo přirozenou volbou. ITF v Opavě naopak představoval prostor, kde se mohl jeho obrazový jazyk rozvíjet bez nutnosti vzdát se vlastní symbolické a introspektivní polohy a stylizované fotografie. Důležitý byl také fakt, že si prezenční studium již nemohl z časových důvodů dovolit, pokud chtěl dále rozvíjet zároveň svůj profesní život stejným tempem. V tomto ohledu kombinované studium na ITF nabízelo potřebnou svobodu. [38]

34 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“; Martin Faltejsek, „About“, osobní web autora, [cit. 5. 4. 2026].
35 O škole ITF. Institut tvůrčí fotografie, Slezská univerzita v Opavě [online]. [cit. 18. 4. 2026].
36 Informační systém Slezské univerzity v Opavě [online]. [cit. 20. 4. 2026].
37 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
38 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

Fotografie ze souboru na přijímací zkoušky ITF.

Fotografie ze souboru na přijímací zkoušky ITF.

V rámci studia vytvořil tyto výstavní soubory: *Suburbia*, výstavní soubor za 1. ročník, 2017, který byl zároveň v roce 2018 vystaven na Prague Photo v rámci expozice ITF. [39] Dále *Krumkrum*, výstavní soubor za 2. ročník, 2018. Tuto klauzuru mu vedla odb. as. MgA. Dita Pepe. Soubor byl součástí výstavy Mezičas, klauzurní a diplomové práce ITF v lednu 2019. [40] Praktická bakalářská práce nesla názvem *Jako by se nechumelilo (2021)*. Vedla ji MgA. Štěpánka Stein. Teoretická bakalářská práce nesla název *Role domova v současné české fotografii (od roku 2000)* a vedl ji doc. Mgr. Josef Moucha. [41]

Zvláštní pozornost si zaslouží soubor *Krumkrum***,** který představuje výrazný kontrast k obvyklé tvorbě Martina Faltejska. Jak se dozvídáme v anotaci, název je autobiografickým artefaktem z dětství. [42]

Vlastní text, publikovaný na jeho autorském webu, se svým tónem liší od stručnějších anotací k ostatním cyklům. Zatímco jinde často zůstává spíše v meditativní a krajinné poloze, v *Krumkrum* promlouvá v první osobě a výslovně tematizuje niterný konflikt: „Občas se cítím dvojitě. Někdy trojitě. Sem tam i vícero. Zjistil jsem, že to má co do činění s mým znamením Blížence. Je to komplikovaný. A vlastně není to jen o mně. Je to o tobě. Je to o nás. Jsou to naše brnění, za kterými se skrýváme, naše tajný skořápky, pod kterými se měníme. Chtěl jsem demonstrovat občasnou odtažitost k světu – konkrétně k lidem. Odtažitost, která je vyvolaná, pro mě osobně, přílišným kontaktem s okolím. Ne všechno je tak, jak se zdá. Vnitřní boje, které nikdo nevidí. Boje, které se dějí tam daleko za oponou. Existuje mnoho druhů lidí

39 INSTITUT TVŮRČÍ FOTOGRAFIE. Expozice Institutu tvůrčí fotografie na Prague Photo 2018 [online]. Opava: Slezská univerzita v Opavě, [cit. 27. 4. 2026].
40 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“; Martin Faltejsek, „About“, osobní web autora, [cit. 27. 4. 2026].
41 Martin Faltejsek: Role domova v současné české fotografii (od roku 2000) [online]. Institut tvůrčí fotografie, 2021 [cit. 29. 4. 2026].
42 Martin Faltejsek, „Personal/Krumkrum“, osobní web autora, [cit. 29. 4. 2026].

a s každým tím druhem se bavím jinak. Je to docela vyčerpávající. *Krumkrum* byl název pro alterego, které jsem si spolu se sestrou vymyslel v dětství. Bylo to monstrum, které za nás překonávalo strach. Mám ho spojené s tímhle místem, konkrétně okrajem našeho maloměsta, kde jsem fotil celou sérii. Jako děti jsme tam chodili často.

Tahle série je o našich ukrytých alteregách. Kostýmy jsou vlastnoručně vyráběné – díky mami.“ [43]

Zákulisí tvorby souboru Krumkrum s maminkou Martina Faltejska, která mu pomáhala tvořit kostýmy.

Dita Pepe v rozhovoru s autorkou práce popsala prvotní pocity ze souboru následovně: „Dokud jsem neslyšela, co k tomu chce říct, říkala jsem si, že je to spíše formální věc ve smyslu fascinace divadelním kostýmem a módou. Na první pohled jsem tomu tedy nepřisuzovala hlubší význam. To

43 Martin Faltejsek, „Personal/Krumkrum“, osobní web autora, [cit. 29. 4. 2026].

se změnilo až poté, co jsem ho slyšela k souboru mluvit. Pak mi to teprve plně docvaklo. Ocenila jsem taky, že do toho zapojil maminku, která mu šila kostýmy.“ [44]

Ukázka ze série Krumkrum.

Do této chvíle Martin Faltejsek nikde jinde ve své tvorbě nepracoval s kostýmem v takové míře jako právě v souboru *Krumkrum*. Ten lze zároveň označit za jeden z jeho nejodvážnějších cyklů: autor zde opouští své známé pojetí fotografie, tajemná lesní zákoutí i rozlehlé pláně a inscenuje postavu

44 Rozhovor autorky s Ditou Pepe, 1. 5. 2026, viz „příloha 2“.

Ukázka ze souboru Krumkrum, kde autor využil kostýmů jako součást autorského jazyka.

v abstraktních kostýmech na pozadí šedého plátna. To je sice umístěno v exteriéru, role přírody je zde však zcela druhořadá. Fotografie mají středovou kompozici a jsou ve čtvercovém formátu, který je u něj také nezvyklý.

Martin Faltejsek během studijních let na Institutu tvůrčí fotografie dvakrát získal ocenění Osobnost mladé české fotografie do 30 let, které představuje významné uznání nastupující generace autorů na české fotografické scéně [45]. Odborná porota mu udělila první místo v kategorii v roce 2020.

45 Osobnosti české fotografie – Martin Faltejsek. APF ČR [online]. [cit. 26. 4. 2026].

Nominován byl doc. Mgr. Josefem Mouchou a MgA. Janem Pohribným MQEP. [46] Již v roce 2018 se přitom umístil na 3. místě v téže kategorii, což dokládá kontinuitu jeho tvůrčího vývoje a dlouhodobou přítomnost mezi výraznými mladými autory. [47] Za jeho nominací stála MgA. Štěpánka Stein, doc. MgA. Pavel Mára a už tehdy i MgA. Jan Pohribný MQEP. [48] Josef Moucha, mimo jiné také pedagog na ITF, ve svém hodnocení vyzdvihuje Martinovu „výraznou imaginaci a mimořádný smysl pro tvůrčí a vizuální dobrodružství“ [49], čímž poukazuje na klíčové charakteristiky jeho autorského přístupu. Jan Pohribný v nominaci Martina Faltejska popsal jako „výrazného mladého tvůrce inscenované fotografie s neotřelým přístupem i ke komerčnímu pojetí fotografie. Jeho prozatím nejsilnější soubor autoportrétů pracuje velmi sugestivním způsobem s hledáním identity skrze propojení vlastního těla s převážně přírodním prostředím.“ [50]

Na škole se setkal s řadou výrazných osobností české fotografie. Mezi těmi, kteří mu byli nejbližší svou tvorbou, byla především Dita Pepe nebo Štěpánka Stein. S respektem však zmiňuje také mnohé další, třeba vedoucího ITF prof. PhDr. Vladimíra Birguse, u kterého s obdivem popisuje jeho neuvěřitelně hluboké znalosti z historie fotografie.

Za jednu z nejdůležitějších zkušeností ze studií považuje moment, kdy se naučil o fotografiích a souborech mluvit. Vzpomíná zejména na první setkání se Štěpánkou Stein, která po něm při konzultaci požadovala, aby své fotografie verbálně objasnil. Zpočátku jej tento přístup zaskočil a vylekal. Časem však pochopil, že nejde o útok, ale o skutečný zájem o význam jeho

46 Osobnosti české fotografie – Martin Faltejsek. APF ČR [online]. [cit. 26. 4. 2026].
47 Martin Faltejsek. Osobnosti české fotografie. APF ČR [online]. [cit. 18. 4. 2026].
48 APF ČR. Osobnosti české fotografie 2018 vyhlášeny! [online]. 2019 [cit. 27. 4. 2026].
49 Martin Faltejsek. Osobnosti české fotografie. APF ČR [online]. [cit. 18. 4. 2026].
50 Osobnosti české fotografie – Martin Faltejsek. APF ČR [online]. [cit. 26. 4. 2026].

práce. Schopnost promýšlet a artikulovat smysl vznikajících obrazů začal považovat za důležitou součást vizuálního umění. [51]

Jako inspirativní popisuje také setkávání se spolužáky. Někteří z nich vytvářeli soubory, které byly založené na velmi osobních tématech. V této sociální bublině si intenzivněji uvědomoval, že u něj samotného cosi uvnitř brzdí potřebu vyjadřovat se zcela doslovně. Bližším způsobem mu je spíše symbolika a náznaky. Martin Faltejsek v tomto smyslu občas naráží na své rodinné prostředí, kde nebylo zvykem projevovat emoce nebo fyzické projevy blízkosti. Mluví o vztahu s jeho milovanými, ale velmi rezervovanými rodiči. O mamince, se kterou o svých pocitech nemohl mluvit tak, jak by si v hloubi duše přál. Postupně se učí prohlubovat práci se symbolikou, čemuž částečně napomohla jak zkušenost z ITF, tak i skutečnost, že si s přibývajícími lety stále více rozumí. Ačkoliv soubor na podobně osobní téma jemu blízkých lidí zatím nevytvořil, jeho vznik nevylučuje. [52]

Studium zároveň ovlivnilo jeho vztah k textu. Fotografii dnes nevnímá jako médium oddělené od slova; naopak v ní spatřuje prostor, v němž text může fungovat jako citlivé rozšíření významu, nikoli jen jako dodatečné vysvětlení. I proto mají úvodní pasáže na jeho blogu charakter krátkých, symbolicky laděných explikací, které mohou vést k mnoha různým interpretacím, a otevírají emocionální tón celého souboru. [53]

Martin Faltejsek formální vzdělání ve fotografii nevolil proto, že by si chtěl doplnit technické dovednosti. Ačkoliv netvrdí, že po technické stránce ví úplně všechno, v tomto směru se cítí sebevědomě. Ocenil ale zkušenosti, které během studií získal s analogem nebo velkoformátem. Fotografii vždy vnímal jako mnohavrstvé pole, nejen jako pouhé řemeslo. Nejdůležitější ro-

51 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
52 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
53 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

vinou pro něj bylo naučit se o umělecké fotografii přemýšlet a mluvit. Významný byl také střet s prostředím výstav. [54]

1.5 Komerční a svatební tvorba

Martin Faltejsek dnes působí jako freelancer a pohybuje se mezi několika agenturami, produkcemi i dlouhodobými klientskými vztahy. Do toho velkou část jeho komerční činnosti tvoří také eventy a svatební fotografie, ale sám se nerad nazývá pouze svatebním fotografem, právě kvůli šířce jeho záběru. Říká o sobě, že jeho primárním zaměřením je fotografie lidí. [55] S radostí se také věnuje fotografii automobilů, o které má obecně velký zájem.

Zároveň také zdůrazňuje, že se nikdy nemusel nikde nabízet, tvořit sponzorované příspěvky na sociálních sítích či volit agresivní sebeprezentací, protože jej ve velké míře „prodává“ jméno, reference a důvěra budovaná v čase. Již od útlého věku prozkoumával možnosti sdílení na internetu a uměl využít síly sociálních sítí. Komerční práci si vnitřně dělí na eventy, lifestyle, reportáž, reklamní produkci a portréty. Šíře tohoto záběru je pro něj dle jeho slov důležitá, neboť jednostranná specializace by znamenala ochuzení o pestrost podnětů, kterou má na své práci rád. [56]

Zajímavá je i jeho pracovní metoda. V technickém smyslu se sám neprofiluje jako autor, který prošel systematickým tréninkem skrze workshopy nebo asistentské školy. Naopak otevřeně přiznává, že velkou část dovedností získal praxí, metodou „za pochodu“. Dlouhá léta si při portrétních zakázkách

54 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].
55 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].
56 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“; „5 fotografů, kteří vám vytvoří ten nejlepší portrét“, Forbes, 2021, [cit. 7. 4. 2026].

vystačil s minimálním světelným vybavením, které postupně rozšiřoval pouze podle konkrétní potřeby. U větších produkcí si pronajímá profesionální studiové vybavení. Také si skrze ně intenzivněji uvědomil, jak zásadní je týmová spolupráce a delegování části odpovědnosti na asistenty. [57]

Při výběru spolupracovníků na pomoc s většími zakázkami volí z okruhu přátel a známých z řad dalších fotografů, s nimiž zároveň sdílí profesní jazyk. Stejně důležitá je pro něj i míra volnosti, kterou mu zadavatelé ponechávají. Ačkoliv striktně rozkreslené a rigidně kontrolované zakázky zvládá, mnohem bližší jsou mu situace, kdy jsou dány základní mantinely, ale způsob obrazového řešení zůstává na něm. [58]

Mezi jeho nejpoužívanější ohniska patří 28 mm, 35 mm a 50 mm. V minulosti se držel především objektivu s ohniskovou vzdáleností 50 mm, ale potřeby se mu časem mění a dnes sahá i po širších, přičemž v jeho výbavě má místo i několik zoom objektivů, které oceňuje pro jejich praktičnost. [59]

57 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
58 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
59 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 27. 4. 2026].

Ukázka z komerční tvorby: fotografie automobilů Volvo.

Ukázka z komerční tvorby: fotografie automobilů Volvo.

Ukázka z komerční tvorby: lednice Electrolux.

Ukázka z komerční tvorby: soukromá letecká doprava Elio Jet.

Třetí významnou složkou jeho fotografické práce, po volné tvorbě a komerční fotografii, je svatební fotografie. V roce 2021 jej magazín *Forbes Česko* zařadil mezi nejlepší tuzemské svatební fotografy. [60] V mezinárodní rovině patří mezi pravidelné laureáty soutěže *Way Up North Awards*, sdružující skandinávsky orientovanou svatební fotografii: Best Non-Wedding Wedding Photo a Best Solo Portrait [Wedding] za rok 2023, opětovně Best Non-Wedding Wedding Photo za rok 2024 a v lednu 2026 nominace na *Europe's Best Wedding Photographer.* [61] [62]

Pro pochopení tvorby Martina Faltejska je podstatné, že ani svatební fotografii nevnímá jako druhořadou či čistě obživnou oblast. Naopak v ní spatřuje jedinečný prostor pro pozorování lidí, vztahových dynamik a drobných, snadno pomíjivých situací. Ve veřejných i osobních vyjádřeních opakovaně zdůrazňuje opravdovost, nenarušování svatebních momentů a roli tichého pozorovatele, který se snaží být účastníkům blízko, a přitom nepřekážet. I tato poloha jeho práce tak souvisí s širším autorským nastavením: s citlivostí k neinscenované přítomnosti, s pozorností k drobným gestům a s přesvědčením, že fotografie může uchovat něco, co má pro druhé trvalou osobní hodnotu. [63]

Sám tvrdí, že teprve v posledních letech se v této oblasti cítí více pevný v kramflecích. Významnou roli zde hraje schopnost komunikace s lidmi. Martin Faltejsek je extrovert, který se dle vlastních slov umí bavit s každým. Jeho přístup nestojí na direktivním vedení, ale na uvolnění situace, drobném

60 Martin Faltejsek, „About", osobní web autora, [cit. 26. 4. 2026]
61 WAY UP NORTH. 2024 Way Up North Awards, Photo Contest Winners [online]. Way Up North, 1. 4. 2025 [cit. 29. 4. 2026].
62 WAY UP NORTH. 2023 Way Up North Awards, Photo Contest Winners [online]. [cit. 29. 4. 2026].
63 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1"; „Vzpomínky, které nevyblednou. Řekněte ano tomu správnému svatebnímu fotografovi", Forbes, 2021, [cit. 5. 4. 2026].

humoru a schopnosti navodit atmosféru, v níž fotografovaný člověk postupně přestává vnímat fotoaparát jako hrozbu. V jeho schopnosti lze sledovat i širší psychologický rozměr jeho práce v tom smyslu, že nejde pouze o obraz, ale i o to, co po sobě během fotografování zanechá v lidech a jak je schopen splynout s okolními hosty na svatební události. [64]

Ačkoliv je svatební i komerční fotografie časově i energeticky náročná, Martin Faltejsek nemluví o vyhoření jako o zkušenosti, kterou by někdy zažil. Spíše opakovaně zdůrazňuje nutnost hledání rovnováhy mezi zakázkami, volnou tvorbou, trávením volného času a cestováním. Přiznává ovšem i své limity. Zejména silný sklon k workoholismu, obtížné nastavování hranic a tendenci upřednostňovat práci před osobním životem. Dá se tedy říct, že v tomto směru zažívá jistou ambivalenci. Má radost z práce a současně si je vědom daně, kterou si jeho tempo vybírá na kvalitě osobního života. [65]

Během rozhovoru v podcastu Zlatá hodinka s Jakubem Fišerem mluví o svých způsobech, jak vyhoření předcházet. Jedním z pomyslných ventilů je pro něj běh, při kterém si dokáže utřídit myšlenky a zároveň objevuje nová místa na focení. Stejně tak se snaží mít v rovnováze pracovní i osobní tvorbu. Cestování a osobní projekty tak například většinou odkládá na zimu a jaro, kdy není tolik zaneprázdněn focením svateb. [66]

64 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
65 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
66 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].

Ukázka ze svatby Terka + Ondrash.

Ukázka ze svatby Terka + Ondrash.

Ukázka ze svatby Terka + Ondrash.

1.6 Island

Výraznou tematickou linii jeho zralejší volné tvorby představuje Island a severská krajina obecně. Poprvé se na Island dostal v roce 2016 a zkušenost s tamní sopečnou krajinou pro něj znamenala silný vizuální zážitek. Hovoří o světě, který na něj působil téměř jako jiná planeta: fascinovalo jej specifické severské světlo, absence stromů, prudké proměny počasí i samotný geologický charakter ostrova. Postupně se na Island vracel opakovaně a pokaždé jej poznával z odlišné perspektivy i ve společnosti různých lidí. S partnerem, s přáteli, rodinou i jinými fotografy a postupem času také při pracovních pobytech, kdy se na ostrov několikrát vydal fotit svatbu. [67]

Ve veřejných textech i na vlastním blogu se Island u Martina Faltejska neobjevuje jako turistická atrakce, ale jako prostor dlouhodobého a proměnlivého vztahu a způsob, jakým jde naproti pocitu štěstí. Na jeho blogu píše: „Nepoměrně velkou zásluhu na tom má Island. Jedna z prvních cest dál než blíž. Krajina, která mi ukázala sílu okamžiku. Je mi úplně fuk, jestli na stejné islandské místo pojedu ještě jednou nebo klidně čtyřikrát, protože každé střetnutí mě rozbíjí na další a další dílky, který mi dávají neočekávaně pestrou mozaiku.“ [68] Opakovaně zdůrazňuje, že tato krajina nepřísluší rychlé konzumaci a že její síla spočívá právě v návratech, v pomalém pozorování jemných rozdílů téhož místa. Jeho texty přitom ukazují, jak významně je pro něj severská zkušenost spojena s otázkou štěstí, okamžiku, vnitřního klidu i s vědomím křehkosti přírody. [69] Prezentace pro Fisheye Magazine zároveň

67 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“; Lou Tsatsas, „Les expéditions de Martin Faltejsek“, Fisheye Magazine, 20. 12. 2019, [cit. 6. 4. 2026].; Martin Faltejsek, „Blinded by the light“, osobní blog autora, [online], [cit. 6. 4. 2026].

68 Martin Faltejsek, „Luzný ostrov“, osobní blog autora, [online], [cit. 6. 4. 2026]

69 Martin Faltejsek, „Luzný ostrov“, osobní blog autora, [online], [cit. 6. 4. 2026].; Martin Faltejsek, „Blinded by the light“, osobní blog autora, [online], [cit. 6. 4. 2026].

naznačuje, že severské výpravy nejsou v jeho případě jen soukromou fascinací krajinou, ale i způsobem, jak v obraze uvažovat o osamělosti, tichu a vztahu člověka k prostoru, který jej přesahuje. V rozlehlých, chladných krajinách se objevují solitérní postavy, zatímco samotná příroda vystupuje jako velkolepá a současně zranitelná hodnota. Islandská zkušenost tak u Martina nepůsobí jako exotická odbočka, jako spíš o organické rozšíření jeho dlouhodobého zájmu o vztah člověka a místa, těla a prostoru, přítomnosti a vnitřního prožitku.

Martin Faltejsek navštívil Island mnohokrát a neměl vždy možnost fotografie zpracovat do ucelených souborů. Mnoho z nich tak bylo uloženo tzv. do šuplíku. Naznačuje však, že má v plánu pustit se do fotografické publikace právě o jeho cestách a vztahu s ostrovem ohně a ledu. [70]

Ukázka ze svatby na Islandu: Léa + Clément.

70 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

Ukázka ze svatby na Islandu: Léa + Clément.

Ukázka ze svatby na Islandu: Léa + Clément.

Ukázka ze svatby na Islandu: Léa + Clément.

1.7 Život v současnosti

S tématem krajiny úzce souvisí i motiv domova, který se výrazně promítl do jeho bakalářské práce i do novější životní etapy. Dlouho přemýšlel, zda je domov především místem, nebo lidmi, s nimiž je sdílen. Dnes jej vnímá jako rovnováhu obou rovin. Jako fyzický prostor, do jehož tvorby člověk může otisknout svůj vkus, vnímání prostoru i kousek duše. Kde je důležité soukromí a vztah ke krajině. A zároveň jako citové prostředí, jehož kvalitu určují i mezilidské vazby. [71]

I proto pro něj bylo důležité vybudovat vlastní dům mimo městskou zástavbu, v prostředí, které více odpovídá jeho potřebě vnitřního soustředění a klidu. Martin Faltejsek si tento kousek vlastního světa našel v malé vesnici jižně od Prahy. Na místě s otevřeným výhledem na horizonty Středočeského kraje a zahradou, na kterou občas chodí srnky. Dům ve spolupráci s architekty i navrhoval. Sdílí jej se svým dlouholetým partnerem, slovenským lékařem Janem Stanem. [72]

71 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
72 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

Analogový autoportrét Martina Faltejska, Lanškroun, prosinec 2025.

Dlouholetý partner Martina Faltejska.

Ve vztahu k rodinnému prostředí se u Martina Faltejska objevuje téma omezené emoční otevřenosti. Schopnost sdílet osobní prožitky a navazovat blízké vztahy částečně rozvíjel mimo rodinu, především prostřednictvím přátelství, z nichž některá přetrvávají do současnosti. V rozhovoru s autorkou práce je téma uzavřenosti jeho rodiny naznačeno spíše mezi řádky než explicitně. Dotýká se obtížnosti sdílet otevřeně některé své osobní skutečnosti s rodiči i prarodiči kvůli generačním i osobnostním rozdílům. Tato zdrženlivost souvisí spíše s anticipací možných reakcí než s konkrétní negativní zkušeností. [73]

Postupem času však dochází k dílčím proměnám ve vztazích s rodiči, zejména právě v kontextu sdílení osobního života. Významným momentem je také konfrontace s odlišným rodinným prostředím partnera, které je vnímáno jako otevřenější a emočně dostupnější, což vede k zamýšlení se nad vlastní zkušeností. Témata nevyřčenosti, rodinných vztahů a emoční distance se objevují i v širším rámci jeho reflexe mezilidských vztahů. Lze předpokládat, že tyto motivy představují důležitý kontext pro jeho další tvorbu, která se neprojevuje explicitně autobiograficky, ale spíše prostřednictvím symbolického a zprostředkovaného vyjádření osobní zkušenosti. [74]

Martin Faltejsek těchto tématech nemluví nijak pateticky. Spíše jako člověk, který si uvědomuje tíhu neuzavřených vztahů a přemýšlí, co vše může zůstat nevysloveno. I v tomto směru lze tušit další možné směřování jeho tvorby: nikoli k doslovné autobiografii, ale k jemnější, symbolické a zralejší práci s intimní zkušeností. [75]

73 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
74 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.
75 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

Co se týče kariérního života v současnosti, pohybuje se mezi několika stálými klienty, focením svateb zejména v letní sezóně a osobními projekty především v sezóně zimní.[76] V rozhovoru s autorkou práce zmiňuje, že se snaží najít lepší rovnováhu mezi pracovním a osobním životem, protože během několika posledních let pociťoval nedostatek volného času.[77]

Vývoj Martina Faltejska tak není pouze příběhem profesního růstu, ale také cestou postupného porozumění sobě samému. Od prvních digitálních pokusů, přes tiché autoportréty na půdě, lanškrounské lesy, internetové blogy a první zakázky až po studium, profesní etablování a návraty k tématům domova. Jeho tvorba se vyvíjí jako citlivý dialog mezi osobní zkušeností a obrazem. Právě tato schopnost proměňovat soukromé impulzy ve vizuálně přesvědčivou, přitom otevřenou a interpretačně mnohoznačnou výpověď je jedním z důvodů, proč jeho dílo zaujímá v kontextu současné české fotografie významné místo.

76 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].
77 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

2

STĚŽEJNÍ FOTOGRAFICKÉ CYKLY

Volná tvorba tvoří umělecké jádro identity Martina Faltejska. Sám ji v rozhovorech opakovaně charakterizuje jako protipól komerční práce, jako prostor svobody a vnitřní nutnosti: „Volnou tvorbu mám na uklidnění, vyčištění hlavy, a hlavně pro radost. […] jak zjišťuji, tak moje volná tvorba je dost výrazná v tom smyslu, že lidé si mě díky ní pamatují. Utkví jim v hlavě, v očích.“ [78]

Josef Moucha v nominačním textu pro APF přesně charakterizoval okruh autorovy volné tvorby: „Zabývá se ponejvíce žánry krajinářství a živých obrazů neboli inscenované fotografie: v tomto směru vyniká zejména autoportréty.“ [79] Tyto dvě polohy, krajinný subjektivní dokument a inscenovaný autoportrét, tvoří dvě hlavní žíly autorovy volné tvorby. Třetí, méně viditelnou linií je noční městská a předměstská krajina, která propojuje obě hlavní polohy. V této kapitole se postupně věnuji čtyřem vybraným souborům. Stav beztíže, The Suburbia, Ísland a Jako by se nechumelilo. Představím také začátek nejnovějšího – Stoupnul jsem na zmiji.

78 Gréta Rakašová, „Fotky jsou deníkem mých pocitů, uchovávám v nich svoje životní fáze, říká fotograf Martin Faltejsek“, Aktuálně.cz, 11. 2. 2018, [cit. 27. 4. 2026].

79 Martin Faltejsek. Osobnosti české fotografie. Asociace profesionálních fotografů ČR [online]. [cit. 18. 4. 2026].

2.1 Stav beztíže / Weightless (od 2012, průběžně)

Stav beztíže je nejdéle běžícím a koncepčně jedním z nejhlubších souborů Martina Faltejska. Vzniká kontinuálně od roku 2012. Jde o autoportrétní cyklus realizovaný v lesích, bažinách a u rybníků v krajině podhůří Orlických hor, kde autor vyrůstal a ke které ho pojí srdcový vztah. [80]

Klíčový autorský text na webu Martina Faltejska formuluje záměr souboru s takto: „Dalo by se říci, že celý autoportrétní soubor ‚*Stav beztíže*' je ódou na moje lesy, bažiny a rybníky, které jsem si potají přivlastnil. Na místa, kde se můžu osvobodit a splynout s prostředím. Skrze tento projekt unikám z koloběhu vlastního života, hledám svou identitu, a především reflektuji můj vztah k rodnému podhůří Orlických hor – městu Lanškroun. Projektu se věnuji od 2012 doposud." [81]

Stav beztíže/Weightless (2012, průběžně)

80 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1".
81 Martin Faltejsek, „Personal/Weightless", osobní web autora, [cit. 20. 4. 2026].

Stav beztíže/Weightless (2012, průběžně)

Stav beztíže/Weightless (2012, průběžně)

V rozhovoru pro Aktuálně.cz autor navíc vysvětlil, že soubor funguje na dvou úrovních současně, a to jako intimní deník a zároveň jako autonomní obrazový celek: „Je to deník mých pocitů, mám v nich uchovány svoje životní fáze, vzpomínky na různá období. Zároveň pro cizí osobu fungují jako samostatné obrazy, a to mě na tom baví.“ [82]

Martin Faltejsek ve *Stavu beztíže* fotografuje sám sebe v krajině – téměř výhradně v exteriéru a za přírodního světla. Technicky používá fotoaparát na stativu a dálkovou spoušť. Tento technický postup mu umožňuje setrvat v intimitě situace, ale zároveň jej nutí k preciznímu plánování záběru.

Charakteristickou volbou je práce s měkkým, pozdním světlem. „Fascinuje mě také hodně měkké světlo (večerní, pozdní nebo když zapadne slunce – to dělá skvělé efekty). Baví mě i místa, která běžní lidé nemají moc šanci vidět, proto je navštěvuji v době, kdy tam nikdo není. Když třeba začne pršet nebo je těsně po bouřce, to místo pak vypadá jinak než normálně,“ popsal autor svůj přístup. [83] Barevnost je tlumená, melancholická, velmi často v rozmezí studených zelenomodrých a teplých zemitých barev. Kompozičně je figura autora typicky integrovaná s krajinou. Není dominantním motivem v popředí, ale součástí prostoru. Tělo bývá zobrazeno na vodní hladině, zapadlé v listí, v močálu, ležící v mechu. V některých snímcích se figura téměř ztrácí, jindy je zřetelným, ale stále nepatrným bodem v rozsáhlém přírodním prostředí. Kompoziční rétorika je tak protikladem hrdinského autoportrétu. Nejde zde o sebeoslavu, ale o naplno vědomé rozplynutí těla do místa, jež je autorovi důvěrně známé.

82 Gréta Rakašová, „Fotky jsou deníkem mých pocitů, uchovávám v nich svoje životní fáze, říká fotograf Martin Faltejsek“, Aktuálně.cz, 11. 2. 2018, [cit. 20. 4. 2026].

83 Gréta Rakašová, „Fotky jsou deníkem mých pocitů, uchovávám v nich svoje životní fáze, říká fotograf Martin Faltejsek“, Aktuálně.cz, 11. 2. 2018, [cit. 20. 4. 2026].

Martin Faltejsek reflektuje, že soubor částečně vyrůstá z negativních pocitů: „Pro moji tvorbu jsou určitě inspirací temné duševní stavy. Nevím, proč tomu tak je, ale když je člověk naštvaný nebo zhrzený, když se okolí pro něj stane temně hluboké, tak přesně z těchto stavů vychází potřeba se nějakým způsobem vyjádřit a fotka mi v tom skvěle pomáhá.“ [84] Vazba mezi negativními afekty a tvůrčí produktivitou není v dějinách autoportrétu nová. Sdílí ji např. Francesca Woodman, jejíž práce se rovněž rodila z melancholie, úzkosti a hledání útěku z mladého já. [85] U Martina Faltejska je však tato vazba vyrovnávána přesně budovanou estetickou strukturou. Snímky nejsou expresivní ve smyslu gest, naopak, jsou disciplinované, kompozičně promýšlené, tvořené s péčí o detail.

Stav beztíže/Weightless (2012, průběžně)

84 Gréta Rakašová, „Fotky jsou deníkem mých pocitů, uchovávám v nich svoje životní fáze, říká fotograf Martin Faltejsek“, Aktuálně.cz, 11. 2. 2018, [cit. 27. 4. 2026].
85 TATE. Finding Francesca [online]. London: Tate, [cit. 28. 4. 2026].

2.2 Ísland (od 2016, průběžně)

Ísland je rozsáhlý a stále otevřený subjektivní dokument o islandské krajině, který autor začal tvořit v roce 2016. Na ostrov pravidelně vrací. Soubor byl publikován v edici časopisu *FOTO* č. 32 (2017) [86], reprezentován v Artmatu (Praha, květen 2021, edice šesti fotografií) [87] a rovněž byl prezentován samostatně na výstavě *Martin Faltejsek: Ísland* v Brně v roce 2020. [88]

Text na osobních webových stránkách Martina Faltejska je krátký, ale výmluvný: „Islandská krajina je tak jednoduchá a zároveň tak krásně komplikovaná. K tomu i nevyzpytatelná a proměnná. Je mojí slabostí. Aneb můj subjektivní dokument Islandu od roku 2016 do současnosti.“ [89]

Ísland (od 2016, průběžně)

86 Časopis FOTO č. 32, 2017
87 ARTMAT. Martin Faltejsek [online], bez data [cit. 27. 4. 2026]
88 Martin Faltejsek, „About“, osobní web autora, [cit. 26. 4. 2026]
89 Martin Faltejsek, „About“, osobní web autora, [cit. 26. 4. 2026]

Island (od 2016, průběžně)

Island (od 2016, průběžně)

Důležitý je termín subjektivní dokument. Martin Faltejsek explicitně přiznává, že nejde o reportážní záznam ani o turistickou estetiku, ale o autorský pohled, v němž je pevně přítomné autorovo já. K tomu odkazuje i podrobný kurátorský text Artmatu (2022): „Do této magické krajiny se pravidelně vrací a svůj intimní vztah k tamnímu prostředí popisuje skrze rozsáhlý soubor fotografií, který se rozrůstá již šestým rokem. Podle Martina totiž Island není jen na jednu návštěvu. Nachází se zde tolik fragmentů, tolik tajuplnosti a krásy, které si nezaslouží rychlou konzumaci. Ty zachycuje na krajinných výjevech naplněných drobnými subjektivními detaily a charakteristickou atmosférou. Nezaměnitelná energie islandské krajiny je Martinovou múzou, která s každou návštěvou intenzivnější a sceluje dlouhotrvající subjektivní dokument o této zemi ohně a ledu.“ [90]

Za klíčové lze vnímat slovo je *intimní*. Island pro autora není pouhým seznamem ikonických míst. Je to osobní, opakovaným chozením vepsaná mapa zákoutí, světel a atmosfér. „Subjektivní detaily“, které Artmat zmiňuje, tvoří síť, jež dlouhodobě vrstvený soubor sceluje v jediný velký záznam vztahu.

Krajinné výjevy jsou laděny do tlumené, často pastelové barevnosti. Tento výstup je v kontrastu se sytě barevnými fotografiemi z Islandu, které prvoplánově zachycují nejnavštěvovanější místa ostrova, jež známe ze sociálních sítí a webových stránek věnovaných cestování po Islandu. Autor citlivě snižuje sytost a kontrast, klade důraz na nuance šedé, zemité hnědé, mléčné modré a tichou zeleň. Pozornost věnuje nenápadným detailům a charakteristikám vulkanické krajiny. Často je zde také zachycena drobná lidská figura „hledající klid“, jak je popisuje Fisheye Magazine: „V těchto chladných krajinách zachycuje divoký a dechberoucí svět, dominující nad

90 ARTMAT. Martin Faltejsek [online]. [cit. 27. 4. 2026]

člověkem. Na několika místech kráčejí osamělé postavy těmito teritorii, nostalgické figury hledající klid.“ [91]

Kompozičně neukazuje pouze krajinu, ale vkládá do ní příběh: bílý islandský poník na břehu jezera, muž se zavřenýma očima v mořských řasách, radostně běžící postava před hradbou hor, cesta vinoucí se k horizontu. Snímky často operují s narativní strukturou, která ponechává divákovi prostor pro vlastní projekci. Tato strategie otevřeného příběhu je blízká fotografii Aleca Sotha, jehož *Sleeping by the Mississippi* (2004) je jedním z nejvlivnějších děl současné krajinářské naratologie. [92]

Ísland (od 2016, průběžně)

91 Lou Tsatsas, „Les expéditions de Martin Faltejsek“, Fisheye Magazine, 20. 12. 2019 [cit. 27. 4. 2026].

92 MAGNUM PHOTOS. Sleeping by the Mississippi – Alec Soth [online]. 12. 10. 2017 [cit. 27. 4. 2026].

2.3 The Suburbia (2017–2021)

Soubor *The Suburbia* vznikl v rané fázi autorova studia na Institutu tvůrčí fotografie v roce 2017 jako klauzurní práce za 1. ročník. [93] Byl součástí expozice ITF na Prague Photo 2018 a později byla jeho rozšířená verze prezentována samostatně ve veřejném prostoru Vitrín Frýdlantská v Praze v roce 2021. [94] Cyklus se soustředí na motivy noční periferie, tedy krajiny na okrajích měst v časech, kdy se proměňuje její běžné vnímání i vizuální charakter. Martin Faltejsek pracuje tentokrát s noční fotografií. Stylově přesto souzní s pasážemi *Stavu beztíže*, kde také fotí v atypických hodinách (za soumraku, při dešti apod.), aby zachytil prostředí v okamžicích, kdy se vymyká rutinnímu vidění.

Autorský text z webu soubor uvádí takto: „Přes cestu se mihla černá kočka. Byla tak rychlá, že jsem stačil vidět jen černou skvrnu. Vlastně, možná to ani nebyla kočka, kdo ví. Mám rád temno-temnou noc, protože věcem, které za denního světla vypadají obyčejně, dává zcela jinou moc. Situace a věci, které zřetelně vídáme dennodenně, pak vypadají daleko méně jednoznačně. Občas, když se ocitnu v noci za městem, tak zavřu oči a poslouchám šum spícího města. Je tichý, je konstantní, je uklidňující.“ [95]

93 Studentské a závěrečné práce ITF. Institut tvůrčí fotografie, Slezská univerzita v Opavě [online]. [cit. 18. 4. 2026].
94 Martin Faltejsek, „About“, osobní web autora, [cit. 21. 4. 2026]
95 Martin Faltejsek, „Personal/The Suburbia“, osobní web autora, [cit. 21. 4. 2026].

The Suburbia (2017–2021)

The Suburbia (2017–2021)

The Suburbia (2017–2021)

Formálně se *The Suburbia* dá interpretovat jako rozmezí mezi konceptuální inscenací a subjektivním dokumentem. Autor sám není vždy přítomen jako figura, jako tomu bylo při souboru *Stav beztíže*. Výběr záběrů a charakteristická atmosféra vznikající dlouhými expozicemi a citlivou prací se světlem prozrazuje silnou autorskou stopu.

Jak již bylo zmíněno, druhá výstavní podoba souboru byla v roce 2021 realizována ve formátu Vitríny Frýdlantská v Praze, kde byly fotografie prezentovány v pouličních vitrínách. Tento způsob instalace posiluje vztah mezi obrazem a městským prostředím a zároveň zapojuje diváka, který se s dílem setkává v každodenním veřejném prostoru: divák ho potkává mimochodem, na ulici, kterou prochází. V tom okamžiku se jeho vlastní zkušenost noci a předměstí stává součástí čtení snímků. [96]

96 Martin Faltejsek, „About“, osobní web autora, [cit. 26. 4. 2026].

2.4 Jako by se nechumelilo / As If Nothing Happened (2021)

Tento soubor vznikl jako praktická bakalářská práce na ITF, kterou Martin Faltejsek 9. prosince 2021 uzavřel své studium na ITF. Veřejně přístupný abstrakt formuluje jádro projektu: „Autoportrétní projekt zaměřující se na srovnávání se s okolím, řešení otázky bytí, domova a vztahů v nejbližším vlastním okolí.“ Anglický abstrakt však přesněji formuluje existenciální dimenzi: „A selfportrait project focusing on personal existential doubts, comparing myself with the others and dealing with relationships in my closest surrounding.“ [97] Doc. Mgr. Václav Podestát, v oponentském posudku napsal: „Martin Faltejsek nápaditě a tvůrčím způsobem používá vnější atributy, aby se mu v procesu jejich zobrazení staly kulisami osobních příběhů. Podobnou metodu často užívá i v komerčních zakázkách.“ [98]

Na jeho webových stránkách v anotaci Martin Faltejsek říká: „Proč utíkáme tam a zase zpět? Kdo staví všechny ty stěny, když ne ty a už vůbec ne já? A proč je jen obcházíme a nebořímе? Kéž bychom po visutých mostech dokázali chodit bez dívání se pod nohy, a tudíž bez závratí. Co je to bezpečné místo? Já nevím. Je to tam, kde si sednu ke stolu a jím horkou kaši nebo tam, kde zbraně zamykáme do kredence? Občas přikládáme do ohně a potom ho pozorujeme z gauče. Nechci být nočníkem nálad. A nechci říkat ani slyšet ty bílé lži. Když se nebudu dívat, ztratím se lehce. A v lese obzvlášť.“ [99]

97 FALTEJSEK Martin. Jako by se nechumelilo, theses.cz [online]. 2021 [cit. 28. 4. 2026].
98 FALTEJSEK Martin. Jako by se nechumelilo, theses.cz [online]. 2021 [cit. 28. 4. 2026].
99 Martin Faltejsek, „Personal/As if nothing happened“, osobní web autora, cit. 28. 4. 2026.

Jako by se nechumelilo (2021)

Jako by se nechumelilo (2021)

Jako by se nechumelilo (2021)

Jako by se nechumelilo (2021)

Soubor *Jako by se nechumelilo* se vizuálně odlišuje od ostatních projektů jako třeba *Ísland* nebo *Stav beztíže*. Tento cyklus opouští otevřenou krajinu a vstupuje do tiššího a nenápadného prostoru studia/interiéru. Přesto se jedná o soubor, který lze číst jako jednu z nejosobnějších autorových výpovědí. Přírodní motivy jsou přítomny v podobě menších fragmentů, které tvoří dialog s předchozí tvorbou.

Tematicky *Jako by se nechumelilo* sahá hlouběji než dosavadní cykly. Skrze symbolické motivy prozkoumává otázky bytí, vztahů a existenciální nejistoty. Cyklus je však zároveň poměrně abstraktní a nechává hodně prostoru pro vlastní interpretaci příběhu za fotografiemi. Název samotný, typicky český obrat zdánlivého klidu, pod nímž bublá nepojmenovaná tíseň, funguje jako interpretační klíč: Jako by se nedělo nic, přestože se toho děje hodně. Mezi řádky té obyčejné věty se otevírá prostor pro úzkost, pro váhání, pro to, co Martin Faltejsek v anglickém abstraktu své bakalářské práce nazývá *personal existential doubts.*

Vedoucí práce Štěpánka Stein napsala v posudku: „Při pohledu na fotografie si divák vybaví autorovy předešlé soubory a s překvapením zjistí, jak moc se Martin Faltejsek za posledních pár let ve výrazu a v tvůrčí tvorbě změnil. Soubor „Jako by se nechumelilo“ je vážný již na první pohled. Žádný vtip a ironie, jak jsme u Martina Faltejska zvyklí. Žádné převlékání do ženských šatů a už vůbec žádný kýč. Díváme se na velmi syrové až sterilní záběry. Zátiší s chorošem na lidském těle, autoportrét za sklem, postava v bílém a černém obleku. Co nám tímto velmi dospělým dílem autor vlastně říká? Že se ocitá na existencionální hranici nebo že život je vlastně jednoduchý, čistý a navoněný?“ [100]

100 FALTEJSEK Martin. Jako by se nechumelilo, theses.cz [online]. 2021 [cit. 28. 4. 2026].

2.5 Stoupnul jsem na zmiji (2026, průběžně)

Soubor s názvem *Stoupnul jsem na zmiji* je nejčerstvějším osobním projektem, jehož první část byla zveřejněna v březnu 2026 na webových stránkách M. Faltejska. [101] Vzhledem ke skutečnosti, že soubor byl v okamžiku psaní této práce dostupný pouze v podobě několika ukázkových snímků a krátkého autorského komentáře, nelze jej zatím interpretovat přesněji a v plném rozsahu. Fotografie však zachycují autora v různých převlecích a situacích. Nelze si tedy nepovšimnout, že některé převleky připomínají ty, které použil při tvorbě projektu *Krumkrum* (klauzura za druhý ročník na ITF). Na základě toho lze usuzovat, že se tyto soubory mohou částečně tematicky prolínat. V projektu *Krumkrum* M. Faltejsek zkoumal použití kostýmu jako autorské gesto. V souboru *Stoupnul jsem na zmiji* však volí jiné dějiště a jiné pózy.

Podobností si všímá i Dita Pepe: „Na první pohled z toho jde opět cítit fascinace převleky – možnosti vzít si na sebe pomyslně jinou kůži a zbavit se té své uniformity, toho, jak se prezentujeme nebo co očekává okolí. I název mě zaujal. Jde z něj jakési hrozící nebezpečí.“ [102]

Explikace na webu je zatím napsaná pouze v angličtině a je poměrně skoupá na slovo. Nezbývá než doufat, že Martin Faltejsek časem k souboru autor napíše víc: „I have just started this self-portrait project and all of these were shot on a medium format film camera.“ [103]

Podobně jako soubor *Krumkrum*, také *Stoupnul jsem na zmiji* naznačuje projev genderu a těla. Nemění explicitně pohlavní identitu, ale ze svých předpokladů čerpá z performativního chápání identity: „já“ není pevně daný vstupní bod. Toto pojetí Martin Faltejsek sdílí s Ditou Pepe, která v cyklech

101 Martin Faltejsek, „Personal/Stoupnul jsem na zmiji“, osobní web autora, cit. 28. 4. 2026.
102 Rozhovor autorky s Ditou Pepe, 1. 5. 2026, viz „příloha 2“.
103 Martin Faltejsek, „Personal/Stoupnul jsem na zmiji“, osobní web autora, cit. 28. 4. 2026.

Stoupnul jsem na zmiji (2026, průběžně)

Stoupnul jsem na zmiji (2026, průběžně)

Stoupnul jsem na zmiji (2026, průběžně)

Autoportréty s muži a *Autoportréty se ženami* také chápe autoportrét jako empatický experiment [104] a jakousi modulaci identity vůči různým sociokulturním kontextům. Na jedné z fotografií je oblečen v převleku prasátka. Volba tohoto kostýmu může přímo odkazovat na šikanu během let na základní škole mířenou na jeho vzhled, kvůli které i zvolil název svého prvního blogu – mojesele.sblog.cz. V rozhovoru s autorkou práce řekl: „Spolužáci mi často z legrace říkali, že jsem růžovej, že mám velkou hlavu a že vypadám jako sele. Asi to bylo trochu šikana, ale já si z toho tímto dělal srandu.“ [105] Soubor tedy teoreticky může reflektovat některé okamžiky z minulosti.

Martin Faltejsek byl jako jeden z 28 respondentů zahrnut do hloubkových rozhovorů Dity Pepe v rámci její disertační práce *Hranice lásky: Trauma jako motivace k tvorbě. Fotografie jako terapie* (UTB Zlín 2023) [106]. Dita Pepe na nich postavila tezi, že fotografická tvorba může mít za určitých podmínek terapeutický dopad na autora a jeho prožívání. *Krumkrum* je v její bibliografii uveden jako jeden z analyzovaných projektů. Vzhledem k podobnostem se *Stoupnul jsem na zmiji* soubor naznačuje, že jej bude možné číst i psychologicky, nejen sociokulturně a esteticky.

Volba média tu také nepůsobí jako náhodná: středoformátový analog vyžaduje zpomalení tempa, jiný typ pozornosti. V kontextu autorovy dráhy lze tento posun číst jako gesto: po dekádě intenzivní digitální produkce, komerčních zakázek, svateb, výstavních cyklů a sociálních sítí, se autor vrací k médiu, které mu vrací autoritu nad procesem a vynucuje pomalost. Středoformátový negativ má navíc charakteristický obrazový rejstřík (jemná tonální gradace, hloubka černé, organická zrnitost), jenž odlišuje výslednou fotografii od digitálního obrazu i na rovině čistě smyslové.

104 Dita Pepe, osobní web, „Self-portraits with men“, „Self-portraits with women“
105 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem.
106 PEPE, Dita. Hranice lásky: Trauma jako motivace k tvorbě. Fotografie jako terapie [disertační práce – teze]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2023.

3

MARTIN FALTEJSEK V KONTEXTU SVĚTOVÉ FOTOGRAFIE A AUTOPORTRÉTU

Tato kapitola umisťuje Faltejskovu tvorbu do širších souvislostí světové i české fotografie 20. a 21. století. Cílem není Martina Faltejska stavět do stejné roviny s velkými jmény světlové fotografie. Jde zde spíše o zasazení do kontextu a lepší porozumění teoretického rámce jeho tvorby. Přestože je již v mladém věku velmi úspěšný, stále by se dalo očekávat, že se jeho autorský jazyk a zásah v historii fotografie ještě bude vyvíjet. Srovnávání by proto nyní bylo předčasné. Vycházím z prací o fotografii (Susan Sontag, Robert Adams) a doplňuji je o specifický kontext české inscenované a autoportrétní fotografie podle Antonína Dufka, Vladimíra Birguse a Jana Mlčocha.

3.1 Krajinná fotografie: tradice „tří pravd“ Roberta Adamse

Faltejskova krajinářská linie, cykly *Stav beztíže*, *Tam doma*, *Ísland*, *Důvěrná krajina*, se přirozeně zařazuje do nejdéle trvající tradice fotografického oboru: do tradice krajinné fotografie. Robert Adams, autor této linie a jeden z účastníků klíčové výstavy *New Topographics* (1975), formuluje ve své esejistické knize *Beauty in Photography* (1981) tezi, jež se stala referenčním bodem teorie krajinné fotografie: „Krajinné fotografie nám mohou nabídnout, jak věřím, tři pravdy – geografii, autobiografii a metaforu.“ [107]

Tyto tři pravdy lze ve Faltejskově dráze sledovat takřka učebnicově. Geografie je u Martina Faltejska Pardubicko a Orlické hory (autorovo rodiště) doplněné o Island. Autobiografie je přítomná v autoportrétech, kde tělo zastupuje subjekt vstupující do krajiny, a metafora dominuje v sebevědomě poetických názvech a explikacích (*Stav beztíže*, *Důvěrná krajina*, *Tam doma*), které posunují fotografii z dokumentační roviny do roviny existenciální.

107 ADAMS, Robert. Beauty in Photography: Essays in Defense of Traditional Values. New York: Aperture, 1996, s. 14.

Adams sám tyto tři vrstvy komentuje slovy: „Fotografie je proto vždy osobní záležitostí; tam, kde není, výsledky nejsou přesvědčivé.“ [108] Faltejskův důsledně osobní přístup ke krajině tuto Adamsovu myšlenku důsledně naplňuje.

3.2 Inscenovaná fotografie: od Cindy Sherman k české tradici

Faltejskovy projekty, zejména *Krumkrum* (kostým, krajina, alterego) a *Stav beztíže* (řízená performance), patří do širší kategorie inscenované fotografie, která tvoří jeden z nejvýraznějších proudů současného umění. Charlotte Cotton ve své knize *The Photograph as Contemporary Art* (Thames & Hudson, 2004; čtvrté revidované vydání 2020) tuto linii řadí pod kategorii „If This Is Art“: „Alec Soth fotografuje napříč žánry krajiny, portrétu a zátiší. Ve svých obrazech používá neutrální estetiku tak dominantní v současné fotografické praxi.“ [109]

Cotton zde vystihuje klíčový moment, jenž platí i pro Martina Faltejska: současný fotografický autor se pohybuje napříč žánry (krajina, autoportrét, zátiší, dokument) a sjednocujícím prvkem je autorská poetika, nikoli žánrové škatulkování. Martin Faltejsek tuto charakteristiku splňuje doslovně: jeden a tentýž autor produkuje krajinu (*Ísland*), autoportrét (*Stav beztíže*), inscenaci (*Krumkrum*), zátiší (*Jako by se nechumelilo*) a komerční módu, a všechny tyto registry sdílejí stejný „rukopis“.

Inscenovaná fotografie má bohatou historii: od Cindy Sherman, přes Jeffa Walla a Gregoryho Crewdsona, až k Hellen van Meene, Rineke Dijkstra a české Ditě Pepe nebo Tereze Vlčkové. Jeff Wall sám popisuje svou metodu

108 ADAMS, Robert. Beauty in Photography. New York: Aperture, 1996, s. 15.
109 COTTON, Charlotte. The Photograph as Contemporary Art. London: Thames & Hudson, 2004 (rev. ed. 2020).

jako „staged documentary“, inscenované zobrazení, které referuje k autentickým sociálním situacím a vizuálním zkušenostem. [110]

V české tradici je inscenovaná fotografie spjatá především se jmény jako František Drtikol (akt mezi modernismem a piktorialismem), Jaroslav Rössler (avantgardní inscenace 20. let), Jan Saudek (fotografická inscenace ve studiové scéně), a v aktuální generaci třeba právě Tereza Vlčková nebo Dita Pepe. Antonín Dufek, dlouholetý kurátor sbírky Moravské galerie a autoritativní hlas české fotografické historiografie, ve svých textech připomíná, že inscenovaná fotografie není v české tradici importovaným žánrem, ale původní linií, kterou lze sledovat „od fotografické moderny přes inscenace 70. a 80. let až po současnost“. [111] Vladimír Birgus a Jan Mlčoch v zásadní knize *Česká fotografie 20. století* (KANT, 2010) zdůrazňují zvláštní pozici inscenované a autoportrétní fotografie v české scéně 80. let, kde fungovala jako prostor svobody pro autorské hledání identity v podmínkách normalizační kontroly nad veřejnou produkcí. [112] Diplomová práce Magdaleny Conové *Český autoportrét po roce 1989 ve fotografii* (ITF SU, 2011) pak dokumentuje, jak se po roce 1989 autoportrétní fotografie v Česku zpestřila o nové generace a jak se její agenda postupně přesunula od politicko-genderových témat (90. léta) k psychologicko-existenciálním (po roce 2010). [113] Faltejskův *Krumkrum* (2018) i *Stoupnul jsem na zmiji* (2026) jsou zřetelně součástí této poslední, psychologicko-existenciální vlny českého autoportrétu.

---

110 WALL, Jeff. „Photography and Liquid Intelligence“ / „‘Marks of Indifference’: Aspects of Photography in, or as, Conceptual Art.“ In: Reconsidering the Object of Art: 1965–1975. Cambridge, MA: MIT Press, 1995.

111 DUFEK, Antonín. Fotografie v čase. Antologie textů 1968–2021. Brno: Moravská galerie, 2024.

112 BIRGUS, Vladimír; MLČOCH, Jan. Česká fotografie 20. století. Praha: KANT, 2010. (parafráze).

113 CONOVÁ, Magdalena. Český autoportrét po roce 1989 ve fotografii [diplomová práce]. Opava: Slezská univerzita v Opavě, FPF, Institut tvůrčí fotografie, 2011.

3.3 Subjektivní vyznění a fotografie jako autoportrét autora

Klíčový teoretický rámec pro tvorbu Martina Faltejska poskytuje Susan Sontag v eseji *On Photography* (Farrar, Straus and Giroux, 1977), když parafrázuje Dorotheu Lange: „Pro Lange je každý portrét jiné osoby autoportrétem fotografa, podobně jako pro Minora Whitea jsou krajinné fotografie ve skutečnosti vnitřními krajinami.“ [114] Tato věta zachytila to, co je u Martina Faltejska zřejmé: krajina, kterou autor fotografuje, není jen „vnější“ krajina. Je to i vnitřní krajina autorovy psyché, projektovaná do konkrétních geografických míst v okolí v podhůří Orlických hor nebo Islandu.

Sontag dále upozorňuje na napětí mezi „fotografií jako objektivním záznamem reality“ a „fotografií jako nástrojem subjektivity“: „Tyto dva ideály jsou protikladné. Pokud fotografie je, nebo by měla být, o světě, fotograf mnoho neznamená. Je-li však nástrojem neohrožené, hledající subjektivity, fotograf znamená vše.“ [115] Martin Faltejsek sídlí spíše v druhém pólu tohoto napětí. Jeho fotografie jsou o vnějším světě jen částečně. Primárně jsou o autorově prožívání světa.

3.4 Performativita identity a Faltejskovy „mnohé já“

Pro pochopení cyklu *Krumkrum* (2018), v němž autor sám sebe popisuje slovy „občas se cítím dvojitě, někdy trojitě, sem tam i vícero“ [116], je nepostradatelný teoretický rámec performativity identity podle Judith Butler (*Gender Trouble*, 1990; *Bodies That Matter*, 1993). Butler formuluje, že identita není pevně daný vstupní bod, ale série opakovaných výkonů („per-

114 SONTAG, Susan. On Photography. New York: Farrar, Straus and Giroux, 1977, s. 122.
115 SONTAG, Susan. On Photography. New York: Farrar, Straus and Giroux, 1977, s. 122.
116 Martin Faltejsek, „Personal/Krumkrum“, osobní web autora, cit. 28. 4. 2026.

formative acts“), jež identitu konstituují zpětně, ne dopředu. V tomto rámci autoportréty Martina Faltejska nejsou pokusem o vyjádření předem existujícího „já“, typickým pro modernistickou estetiku, ale sériovým vyřazováním různých „já“ v různých kontextech, což můžeme pozorovat spíše v postmodernistické a po-postmodernistické estetice.

Klíčový kontrastní bod mezi Faltejskem a „velkými hráči“ performativní fotografie spočívá v měřítku a tonalitě. Tam, kde Cindy Sherman pracuje s ostře filmovou ikonografií (*Untitled Film Stills*), Martin Faltejsek zůstává v melancholické krajině okraje Lanškrouna. Tam, kde Dita Pepe v cyklech *Autoportréty s muži* a *Autoportréty se ženami* moduluje vlastní identitu vůči sociálním partnerům, Martin Faltejsek nejčastěji moduluje vlastní identitu vůči krajině. Tento rys, kdy krajina slouží jako protějšek identity, ne jako její prosté pozadí, je Faltejskovým vkladem do tradice autoportrétní fotografie 21. století.

4

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce předkládá první ucelenou monografii fotografa Martina Faltejska. Na základě rešerše veřejně dostupných pramenů, kurátorských textů, publikovaných rozhovorů a vlastního rozhovoru s autorem mapuje jeho životopisné skutečnosti. Od narození a mládí v Lanškrounu, přes cestu k umělecké fotografii, institucionální vzdělání a hlavní okruhy tvůrčí činnosti.

Z analýzy vyplývají následující zjištění: tvorba Martina Faltejska má pozoruhodnou tematickou kontinuitu od roku 2012 až doposud. Klíčovými motivy jsou vztah k rodišti, hledání identity skrze tělo v krajině a pocit „domova“ jako základní existenciální otázky.

Dále také zjištění, že volná tvorba a komerční fotografie u něj tvoří symbiotický celek. Nejde o oddělené kariérní linie, ale o vzájemně se živící okruhy. Volná autoportrétní práce mu otevírá komerční zakázky. Klienti ho oslovují na základě výrazného autorského rukopisu. Komerční fotografie ho zpětně udržuje v řemeslné kondici a poskytuje finanční zázemí pro volnou tvorbu. Sám autor tuto dynamiku formuluje jako vnitřní nutnost. [117]

Martin Faltejsek je v české fotografii jasným představitelem subjektivního dokumentu, který se vyznačuje lyrikou. Jeho práce zapadá do tradice, kterou v české fotografii reprezentují třeba Tereza Vlčková (figura v krajině), Dita Pepe (autoportrét jako zkoumání identity). Mezinárodně se vepisuje do dialogu s tvorbou Francescy Woodman, Alece Sotha nebo Gregora Crewdsona. Jak již však bylo řečeno, pomyslné postavení autora do jedné linie s těmito jmény je zatím předčasné.

Ohlas tvorby Martina Faltejska v odborném a institucionálním prostředí je patrný již v této fázi jeho autorské dráhy, jež by se stále dala označit jako raná. Trojnásobné laureátství v soutěži Czech Press Photo (2014–2016), vítězství

117 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

v ocenění APF Osobnost mladé české fotografie do 30 let za rok 2020, mezinárodní ocenění Way Up North Awards, samostatné výstavy v Brně, Praze, Moravské Třebové, Olomouci, Lanškrouně či Svitavách a dvojice tištěných edicí (*FOTO*, 2017; *Artmat*, 2021) dokládají postupné ukotvování jeho tvorby v širším kontextu současné fotografie.

Jsou zde ale i otázky, které tato monografie nemůže uzavřít. Martin Faltejsek je autor, jehož tvůrčí dráha je v plném proudu. Jeho další vývoj – zejména to, kam povede po roce 2026 redukce počtu komerčních zakázek (oznámená v podcastu *Zlatá hodinka*) [118], jak se rozvine cyklus *Stoupnul jsem na zmiji* a zda znamená trvalý bude posun k analogové fotografii, to vše zůstává otevřeno. Stejně tak otevřená zůstává otázka dlouhodobé publikační strategie: ani po deseti letech kontinuální práce na souboru *Stav beztíže* / *Ísland* zatím nedošlo k vydání reprezentativní knihy, přestože již na konci roku 2024 v rozhovoru s autorkou práce Martin Faltejsek naznačoval její vznik. [119] Autorský fotografický titul by byl dalším logickým krokem.

Jeho tvorba tak ukazuje, že hranice mezi dokumentem a inscenací nemusí být pevně oddělená, ale může se stát prostorem, v němž vzniká osobní, vizuálně soustředěná výpověď. V digitálním věku, poznamenaném rychlou obrazovou spotřebou, sociálními sítěmi a turistickým konzumem krajiny, pak jeho fotografie nabízejí jednu z možných odpovědí: zpomalení, návratnost a dlouhodobý vztah ke konkrétním místům i tématům. Nejde v nich o hromadění obrazů, ale o trpělivé budování vizuální zkušenosti, která krajinu, tělo i situaci nevnímá jako pouhý motiv, nýbrž jako prostor osobní paměti, proměny a opakovaného setkávání.

118 Jakub Fišer/podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [cit. 17. 4. 2026].
119 Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem, 11. 10. 2024, viz „příloha 1“.

5

SEZNAM VÝSTAV

2010

– Městská knihovna, Lanškroun

2013

– Alšova jihočeská galerie – Wortnerův dům, České Budějovice

2014

– Výstava Czech Press Photo 2014, Praha

– 15. ročník Fotofestivalu Moravská Třebová, Moravská Třebová

– BEZ OMEZENÍ – festival Pod dohledem, Praha

2015

– Czech Press Photo 2015, Praha

– Projekt „Chci“, expozice VOŠg Hellichova, Praha

2016

– The Blind Pilots Project #2, Soluň

– Czech Press Photo 2016, Praha

– ET CETERA: fotografie, Praha

– BDĚNÍ, Praha

– Prague Photo 2016 – expozice VOŠg Hellichova, Praha

2017

– Prague Photo 2017 – expozice ITF, Praha

– Soukromá teritoria, společná výstava ITF, Opava

2018

– TAM DOMA, Praha

– Prague Photo 2018 – expozice ITF, Praha

– Young Debut Festival, Dlabačov, Praha

– STAV BEZTÍŽE, Lanškroun

2019

– „Plejády“, #INSTAXMYLIFE, Praha

– DOMÁCÍ EPOS, Svitavy

2020

– PhotoSaintGermain, Tekuté obrazy: mladá česká fotografie, Paříž
– Mesiac fotografie Bratislava – 30 rokov ITF, Bratislava
– OFF Bratislava – Zrodení z morskej peny, Bratislava
– MARTIN FALTEJSEK: ÍSLAND, Brno
– Tři dekády (30. výročí ITF), Praha
– MÓDA_OBJEKTIV_KRAJINA, Olomouc
– DŮVĚRNÁ KRAJINA, Moravská Třebová

2021

– Salon východočeské fotografie 2021 – 6. ročník, Muzeum východních Čech, Hradec Králové
– Prague Photo 2021 – expozice ITF, Praha
– Hlučná samota: Současná česká fotografie, Jekatěrinburg
– 30+ Institutu tvůrčí fotografie, Opava
– Bohemian Taboo, St. Albans
– Martin Faltejsek: The Suburbia, Vitríny Frýdlantská, Praha

2022

– Living in Violet, FF UP, Konvikt, Olomouc

6

VÝZNAMNÍ KLIENTI

Od roku 2013 Martin Faltejsek buduje impozantní komerční portfolio. Z dostupných zdrojů lze rekonstruovat tento seznam klientů: v módě a luxusním segmentu jsou to ELLE CZ, Vogue CS, Hermès, H&M a opakovaně Mercedes-Benz Fashion Week Praha. V automobilovém průmyslu Lexus, BMW, Volvo a Škoda Auto, v dalších oblastech Emirates, Elio Jet (letectví), Bomma (sklářský design), AEG, Electrolux (spotřebiče) a Forbes Česko (média). Spolupracoval také s prezidentskou kanceláří. [120]

120 Martin Faltejsek, „About“, osobní web autora, cit. 20. 4. 2026.

POUŽITÉ ZDROJE

VÁVROVÁ, Barbora. Rozhovor autorky s Martinem Faltejskem. Přepis rozhovoru poskytnutý autorkou práce v příloze 1, 11. 10. 2024.

VÁVROVÁ, Barbora. Rozhovor autorky s Ditou Pepe. Přepis rozhovoru poskytnutý autorkou práce v příloze 2, 1. 5. 2026.

FALTEJSEK, Martin. „About“. Osobní web autora. [online].

FALTEJSEK, Martin. „Blinded by the light“. Osobní blog autora. [online].

FALTEJSEK, Martin. „Luzný ostrov“. Osobní blog autora. [online].

RAKAŠOVÁ, Gréta. „Fotky jsou deníkem mých pocitů, uchovávám v nich svoje životní fáze, říká fotograf Martin Faltejsek“. Aktuálně.cz, [online], 11. 2. 2018.

TSATSAS, Lou. „Les expéditions de Martin Faltejsek“. Fisheye Magazine, [online], 20. 12. 2019.

FALTEJSEK, Martin [@martinfaltejsek]. Instagram [online]. Dostupné z: https://www.instagram.com/martinfaltejsek/

FALTEJSEK, Martin. Unarmed deerhunter/Instagram. PHOTOBLOG | Martin Faltejsek [online]. Dostupné z: https://unarmed-deer-hunter.blogspot.com/search/label/instagram

„5 fotografů, kteří vám vytvoří ten nejlepší portrét“. Forbes, 2021, [online]. [cit. 7. 4. 2026].

„Vzpomínky, které nevyblednou. Řekněte ano tomu správnému svatebnímu fotografovi“. Forbes, 2021, [online]. [cit. 5. 4. 2026].

Wikipedie. „DeviantArt“ [online]. 2024 [cit. 5. 4. 2026].

FIŠER, Jakub. Podcast Zlatá hodinka, „Nikdy nebyl zaměstnaný a dnes fotí svatby na Islandu“, YouTube, 7. 4. 2026, [online]. [cit. 17. 4. 2026].

Cena Canon Junior Awards. Czech Press Photo 2015 [online]. [cit. 5. 4. 2026].

INSTITUT TVŮRČÍ FOTOGRAFIE. Studentské a závěrečné práce ITF, Slezská univerzita v Opavě [online]. [cit. 26. 4. 2026].

FALTEJSEK, Martin. *Jako by se nechumelilo* [online]. 2021 [cit. 28. 4. 2026]. Dostupné z: https://theses.cz/id/ykc18o/

Osobnosti české fotografie – Martin Faltejsek. Asociace profesionálních fotografů ČR, 2020, [online]. Dostupné z: https://www.asociacefotografu.com/cz/osobnosti-ceske-fotografie/410/martin-faltejsek.html

Asociace profesionálních fotografů ČR. *Osobnosti české fotografie 2018 vyhlášeny!* 2019, [online]. Dostupné z: https://www.asociacefotografu.com/cz/aktuality/aktualne/239/osobnosti-ceske-fotografie-2018-vyhlaseny.html

INSTITUT TVŮRČÍ FOTOGRAFIE. *Expozice Institutu tvůrčí fotografie na Prague Photo 2018* [online]. Opava: Slezská univerzita v Opavě.

INSTITUT TVŮRČÍ FOTOGRAFIE. *Martin Faltejsek: Role domova v současné české fotografii (od roku 2000)* [online]. Institut tvůrčí fotografie, 2021. Dostupné z: https://itf-new.slu.cz/sprava-studentu/workdetail/2455

FALTEJSEK, Martin. „Personal/Weightless“, osobní web autora. [online].

TATE. *Finding Francesca* [online]. London. Dostupné z: https://www.tate.org.uk/art/artists/francesca-woodman-10512/finding-francesca?utm_source=chatgpt.com

Časopis FOTO č. 32, 2017

ARTMAT. *Martin Faltejsek* [online]. Dostupné z: https://www.artmat.eu/umelci/cesko/martin-faltejsek

MAGNUM PHOTOS. *Sleeping by the Mississippi – Alec Soth* [online]. 12. 10. 2017. Dostupné z: https://www.magnumphotos.com/arts-culture/alec-soth-sleeping-by-the-mississippi/

CZECH PHOTO. *Czech Press Photo 2016: Lifestyle* [online]. Czech Photo, 2016. Dostupné z: https://www.czechphoto.org/cpp-en/past-years/2016/189/category/lifestyle/208/1637/

CZECH PHOTO. *Czech Press Photo 2015: Canon Junior Awards* [online]. Czech Photo, 2015. Dostupné z: https://www.czechphoto.org/cpp-en/past-years/2015/23/category/cena-canon-junior-awards/237/278/

PEPE, Dita. *Hranice lásky: Trauma jako motivace k tvorbě. Fotografie jako terapie* [disertační práce – teze]. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2023. Faltejsek je uveden mezi 28 respondenty hloubkových rozhovorů, *Krumkrum* je zařazen v bibliografii.

PEPE, Dita. *„Autoportréty s muži, Autoportréty se ženami“,* ditapepe.cz. Dostupné z: https://www.ditapepe.cz

WAY UP NORTH. *2024 Way Up North Awards, Photo Contest Winners* [online]. Way Up North, 1. 4. 2025. Dostupné z: https://wayupnorth.co/2024-wun-awards-photo-contest-winners/

WAY UP NORTH. *Way Up North Awards – 2023 Photo Contest Winners* [online]. Way Up North, 9. 6. 2024 [cit. 2026-05-04]. Dostupné z: https://wayupnorth.co/way-up-north-awards-2023-photo-contest-winners/

ADAMS, Robert. Beauty in Photography: Essays in Defense of Traditional Values. New York: Aperture, 1996, s. 14.

ADAMS, Robert. *Beauty in Photography*. New York: Aperture, 1996, s. 15.

SONTAG, Susan. *On Photography*. New York: Farrar, Straus and Giroux, 1977, s. 122.

COTTON, Charlotte. *The Photograph as Contemporary Art*. London: Thames & Hudson, 2004 (rev. ed. 2020). Úvodní kapitola dostupná z: https://cpb-us-e1.wpmucdn.com/blogs.massart.edu/dist/c/2621/files/2021/01/Cotton_The-Photograph-as-Contemporary-Art_Intro.pdf.

BIRGUS, Vladimír; MLČOCH, Jan. *Česká fotografie 20. století*. Praha: Kant, 2010.

PŘÍLOHY

Příloha 1 – Rozhovor autorky práce s Martinem Faltejskem

11. 10. 2024, Praha

Barbora Vávrová: *Martine, děkuji, že sis na mě udělal čas.*
Martin Faltejsek: Já děkuji za pozvání.

Barbora Vávrová: *Pojďme to na úplně od začátku. Kde jsi se narodil a strávil dětství? Řekneš mi něco o tvé rodině?*
Martin Faltejsek: Narodil jsem se 18. 6. 1993 v Ústí nad Orlicí, ale žil jsem Lanškrouně, odkud jsem se v 19 odstěhoval do Prahy. Táta je právník, máma je knihovnice a moje o dva roky mladší sestra pracuje v Praze jako projektová manažerka. Umění u nás doma nijak zakořeněné nebylo. Můj táta ale má vlohy. Hezky kreslí a píše. Když si tedy všiml, že mám k tvorbě taky blízko, dal mě v první nebo druhé třídě na výtvarku v místní ZUŠce. Chodil jsem tam až do deváté třídy, asi osm let. Tam začaly moje první výtvarné projevy.

Barbora Vávrová: *Takže myslíš, že právě tato výtvarka byla v podstatě hlavním činitelem toho, že ses nakonec začal věnovat fotografii?*
Martin Faltejsek: Fotka přišla spíše až s mým zájmem o techniku. Bylo to v době, kdy přišly první mobily s foťáky. Kupoval jsem si tehdy časopis Mobil mania, kde byly testy mobilů, mj. i testy těch prvních foťáků na mobilech. Fascinovalo mě, že v mobilu můžeš mít foťák. V té době mě fotografický obraz začal zajímat víc. Potom táta koupil první digitální foťák. To bylo někdy kolem roku 2001. Nepamatuji si rozlišení. Možná to nebyl ani 1 megapixel. Pořád jsem na to natáčel různá videa a dělal fotky. Potom si táta koupil drahou Nokii s foťákem, kterou jsem si od něj neustále bral a fotil s ní. Také mí spolužáci často měli lepší mobily než já. V dobrém jsem jim to záviděl, taky jsem si vždy chtěl koupit dobrý mobil, ale rodiče mi to nikdy nedali „jen tak“. První foťák jsem tedy dostal od táty na narozeniny nebo za vysvědčení. Kodak C330. Stále ho mám doma v šuplíku. Je na tužkové baterky, asi by byl stále funkční. Na ten jsem fotil všechno. Jinak jsem si to ale musel jsem si vždycky nějak odpracovat. Ve dvanácti jsem byl s kamarádem v Německu, kde jsme jeho tátovi natřeli plot a dostali za to peníze. Tehdy jsem si za to pořídil MP3 přehrávač a foťák. Později jsem natíral plot i tetě. Za našetřené peníze jsem si tyhle věci kupoval.

Barbora Vávrová: *S tímto prvním Kodakem jsi už zkoušel i nějaké autoportréty?*
Martin Faltejsek: Ne, ty jsem fotil až v patnácti nebo šestnácti na jeden Fujifilm ultrazoom, který jsem si koupil z první brigády. Šel jsem k babičce na půdu, kde měla všude hrozného harampádí. Tehdy jsem hodně navštěvoval stránku „DeviantArt" a tvořil jsem podobné „umčo", jaké tehdy bývalo tam. Foťák jsem si dal na špalek, stativ jsem tehdy ještě neměl. Fotky jsem pak dával na svůj blog (Unarmed deerhunter) a zkoušel jsem první úpravy ve Photoshopu.

Barbora Vávrová: *Byl „Unarmed deerhunter" na Blogspotu Tvůj první blog?*
Martin Faltejsek: Ne. Úplně první blog jsem měl v osmé třídě, když naši doma konečně měli internet. Jmenoval se mojesele.sblog.cz. Spolužáci mi často z legrace říkali, že jsem růžovej, že mám velkou hlavu a že vypadám jako sele. Asi to bylo trochu šikana, ale já si z toho tímto dělal srandu. Nicméně se to nakonec stejně obrátilo proti mně. Dal jsem tam sloupek, kde mohli lidé psát vzkazy. Něco jako návštěvní kniha. Tam mě hodně šikanovali. Potom to přešlo v šikanu i v reálném životě. Smáli se mi za růžovej blog, padala slova jako „teplouš" a podobné věci. To bylo strašné. Nicméně, už na tento první blog jsem dával fotky. Pak jsem ho zrušil. Založil nový blog Unarmed deerhunter, kam jsem začal dávat fotky z nové zrcadlovky, kterou jsem si koupil někdy v roce 2009. V této době jsem si založil i profil na Facebooku, kam jsem dával často fotky mojí sestry nebo lidí z mého okolí. Tehdy u nás v Lanškrouně nebylo moc lidí, kteří by dělali něco podobného, tak to byl docela boom. Můj blog měl stále větší návštěvnost a časem se dostal i mezi širší kruhy mimo Lanškroun. Všechno, co se pak dělo dál, že navázáno na tento blog, což je hustý…

Barbora Vávrová: *Odrazovala tě šikana od uměleckého projevu nebo publikace tvých fotografií?*
Martin Faltejsek: Hm… Myslím, že mi určitá souvislost došla až zpětně. Až když jsem šel studovat na ITF. Ten soubor mi dával smysl až po letech. Ani ne tak v době, kdy jsem ho reálně tvořil. Nebyl tam žádný kalkul nebo účel, bylo to jen přirozené vyjádření sebe sama. Fotky jsem dělal asi spíše z nějaké setrvačnosti, pocitově. Neměla to být série o tom, „jak jsem smutnej". Tak jsem to vůbec nebral. Utřídil jsem si to až po několika letech a ta šikana v tom určitě byla otisknutá. Sice jsem vždycky byl společenský extrovert, ale zároveň potom potřebuji být i sám a vyvážit to. Přece jenom jsem blíženec. Když jsem třeba právě přijel ze školy, šel jsem hned fotit do lesa, kde jsem byl sám jen se svými myšlenkami. Pak jsem odešel na střední a zažil jsem

třeba moment, kdy za mnou přisel jeden z těch, kteří mě šikanovali a projevil respekt k tomu, že se mi daří. Byl to vlastně trochu hřejivý moment.

Barbora Vávrová: *Dokázal jsi těmto lidem odpustit?*
Martin Faltejsek: Já už to potom neřešil. Řekl bych, že ano. Naštěstí jsem splachovací, nenechávám v sobě hnít věci a umím se přes ně přenést. Je to asi jak výhoda, tak i nevýhoda.

Barbora Vávrová: *Zmiňovaný blog už dneska bohužel taky není dostupný. Pociťuješ někdy určitý stud za dávné fotky nebo slova?*
Martin Faltejsek: Ne, nemám to tak. Ani se slovy, ani s fotkami. Beru to přirozeně, prostě to tak tehdy bylo. Člověk se časem vyvíjí a tvorba taky. V jakém vesmíru by se za to vůbec někdo nějak posmíval… Nedělám z toho vědu. Samozřejmě se někdy sám pro sebe divím tomu, že se někomu líbily filtry, které jsem kdysi používal, ale zároveň jsem ze stejných let schopný najít i věci, které považuji za nadčasové.

Barbora Vávrová: *Nepřímo se taky dostávám k pojmu „Faltusův les“. Co to je, jak to začalo?*
Martin Faltejsek: V Lanškrouně je krásná příroda. Máme tam pět rybníků za sebou a tam jsem chodil často fotit krajinu. To mi ale časem přestávalo stačit, tak jsem tam začal aplikovat sebe. Oblíbil jsem si asi 3 místa v jednom specifickém lese u Lanškrouna, kam jsem chodil často v různých ročních obdobích a za různého počasí. Tvořil jsem tam různá zátiší a autoportréty. Líbil se mi ten pocit, že jsem tam jen já a můj fotoaparát. Můj foťák neměl ani dálkový ovladač, takže jsem stiskl spoušť a musel jsem běžet na místo. Bavil mě ten proces. Pozitivní ohlasy, které pak přicházely, byly samozřejmě taky palivem pro další tvorbu. Ten les jsem si pak takto pojmenoval pro sebe i pro to, že jsem to chtěl svým způsobem odlišit na internetu. Používal jsem to hlavně jako hashtag na Instagramu. Uklidňovalo mě tam být. Byla to určitá forma terapie. Někdy jsem si bral sluchátka a poslouchal hudbu, takže jsem své okolí vnímal čistě jen vizuálně bez přírodních zvuků. Bavilo mě se jen koukat třeba na mech a světlo na něm. Ranní a večerní mlhy. Obecně mě světlo v lese a příroda fascinuje.

Barbora Vávrová: *Vracíš se tam i dnes?*
Martin Faltejsek: Ano. Běhávám tam, když jsem na návštěvě u rodičů. Nedávno jsem tam dokonce zase i něco fotil. Přestože někdy v roce 2018 jsem cítil, že už jsem tohle téma už v podstatě vyčerpal. Teď se tam vracím a vidím to zase po tom čase trochu jinak. Když věci necháš uležet, časem máš na ně jiný pohled.

Barbora Vávrová: *Dokážeš popsat moment, kdy se z pouhé volné tvorby na blog začala stávat profesionální tvorba?*
Martin Faltejsek: To bylo hustý. Jak už jsem naznačoval, že to přišlo s mým blogem Unarmed deerhunter. Nebral jsem to extra vážně. Často jsem tam dával třeba fotky slepic, které jsem nafotil o víkendu u babičky. Nicméně na základě tohoto blogu mě oslovila jedna paní s tím, že by ode mě chtěla nafotit svatbu. Nechápu, jak někdo z fotek slepic může přijít na to, že by to byl dobrý fotograf na svatbu, ale šel jsem do toho. Byla to rovnou opravdu velká svatba, nikdy předtím jsem svatbu nefotil, měl jsem malou zkušenost z focení třeba Majálesu, ale nebál jsem se a rovnou do toho skočil. Další zásadní moment přišel v roce 2013, když jsem se odstěhoval do Prahy kvůli studiu na Hellichovce. Stěhoval jsem se tehdy v srpnu z Lanškrouna. Doslova jsem stál ve dveřích a v ruce držel krabici s mými věci, když mi zavolali z Elle, že by se mnou chtěli něco nafotit. Byl jsem hodně překvapený.

Barbora Vávrová: *Přišli na Tebe skrze Tvůj blog?*
Martin Faltejsek: Ano. Prostě se to tehdy dostalo ke správným lidem. Každopádně to byl zásadní moment, který měl velký vliv na to, jak se moje kariéra ubírala dál. Doslova se to stálo, když jsem stál v Lanškrouně ve dveřích, když mi ten telefon zazvonil.

Barbora Vávrová: *To zní hodně symbolicky. O jakou zakázku konkrétně šlo?*
Martin Faltejsek: Fotil jsem editoriál s různými designéry a kreativci. Měl jsem u většiny podobných zakázek štěstí, že jsem měl volnost. Důvěru jsem měl asi proto, že moje tvorba byla zřetelná a měl jsem svůj vlastní rukopis, který se jim líbil. Fotil jsem i hodně eventů, takže jsem měl vytrénované oko na zachycení momentu. Několik let jsem fotil jsem třeba Fashion week.

Barbora Vávrová: *Přestěhování se do Prahy evidentně mělo zásadní vliv pro Tvůj profesní vývoj, ale vnímal jsi i nějaká negativa, především ve smyslu, zda to ovlivnilo Tvou volnou tvorbu? Přece jenom je to velká změna v porovnání s Lanškrounem obklopeným malebnou krajinou.*
Martin Faltejsek: Ano, první rok to bylo hodně těžké. Bydlel jsem u Národního divadla. Z okraje maloměsta jsem se přestěhoval do centra velkoměsta. Nebyl jsem zvyklý na hluk nebo takovou koncentraci sociálně vyloučených lidí. Zároveň mě ale tohle diametrálně odlišné prostředí fascinovalo. Tehdy jsem hodně běhal, takže jsem Prahu proběhal a našel si tam části, které mě bavily a zajímaly. Třeba Prokopák nebo Šárka. Snažil jsem se tvořit i v Praze, ale je pravda, že jsem to moc necítil. I do školy jsem dělal projekty spíše o tom, jak mě to v Praze štve. Jako svůj „ateliér“ jsem stále bral Lanškroun. Chybělo mi to, ale zároveň mě nové prostředí bavilo. Byly to velmi smíšené

pocity. Nevěděl jsem, kam patřím. Trvalo to docela dlouho. Teď už jsem po těch letech spokojený, ale dokud jsem pendloval po různých nájmech – celkem jsem vystřídal tři místa – bylo to vyčerpávající. Až poslední nájem jsem měl rád. Bylo to v Hájích. Ale svůj díl na to určitě mělo i vědomí, že brzy začnu budovat svůj domov „tam jinde“.

Barbora Vávrová: *Sociálně ses tu sžil dobře?*
Martin Faltejsek: V roce 2014 jsem začal dělat Fashion week. Na prvním a na druhém jsem měl docela kritické momenty, protože jsem měl pocit, že mě nepřijímají. Po prvním Fashion weeku si dokonce pamatuji, že jsem brečel v backstagi někde v rohu, protože tam byly nějaké zmatky a bylo to hodně stresující. Byl jsem z toho „vyjukanej“. Měl jsem pocit, že mi dávají najevo, že tam jsem „navíc“ nebo zbytečnej. Způsob, jakým tam se mnou lidi mluvili, byl vlastně dost šílenej. Fotky se zároveň musely zpracovat do rána, všechno bylo hrozně rychlé, bylo to vyčerpávající. Asi to ale bylo i mou povahou. Od malička jsem byl pasivní a často po sobě nechával šlapat. Mám to tak v něčem do teď, i když už jsem otrkanější. Ale je to jedna z mých nevýhod, občas jsem jednoduchá oběť. Tyto zkušenosti mě ale naštěstí neodradily a táhlo mě to dál, takže to pak vedlo třeba k Czech Press Photo. Myslím si, že když umíš něco přetrpět, často se to ve výsledku přetaví v něco dobrého. Umím si jet svou linku, i když tam jsou překážky.

Barbora Vávrová: *Kamarádství jsi v novém prostředí navázal snadno?*
Martin Faltejsek: S tím jsem nikdy problém neměl. Fotil jsem často třeba H&M akce. Z toho mi vzešlo hodně přátelství třeba mezi bloggery a podobnými lidmi. Ze školy mám taky hodně kamarádů do teď. Jsem hodně sluníčkový. Dokážu se bavit se všemi. I třeba s lidmi ze základky. Myslím, že jsem v komunikaci s různými lidmi dobrej. Na základce jsem dokonce jednu dobu chtěl být policejní psycholog. Fascinovalo mě, že jsou třeba lidé, kteří dokážou mluvit s vrahem. Nebo s někým, kdo má sebevražedné sklony. Tak to mám v sobě.

Barbora Vávrová: *V Praze jsi tedy dostudoval na Hellichovce a později se rozhodl přihlásit se také na ITF.*
Martin Faltejsek: Ano. Ještě jsem zapomněl zmínit, že jsem po střední škole byl půl roku v Pardubicích, kde jsem byl rok na jazykovce – angličtina se specializací v pedagogice. Tam jsem denně dojížděl z Lanškrouna, protože jsem si nechtěl hledat bydlení. Bylo to náročné. Cesta většinou trvala asi hodinu a čtvrt. Dokud někdo neskočil pod vlak. To pak trvalo ještě déle. Po tom půl roce jsem byl ale hrozně demotivovaný a měl jsem plnou hlavu focení, na které jsem neměl tolik času. Pak ale kamarád přišel s tím, že jde na tu

VOŠku *(pozn. VOŠG Hellichova)*. Tu jsem dělal tři roky a po ní jsem šel na ITF. Byla to moje jediná volba, kam jsem chtěl jít studovat. Už jsem hlavně nechtěl být na denním studiu. Hellichovka byla náročná, protože jsem v té době měl už hodně komerčního focení. Musím ale říct, že tam pro to měli většinou pochopení, protože viděli, že mi daří.

Barbora Vávrová: *Takže třeba na FAMU tě to nelákalo?*
Martin Faltejsek: Ne. Jak jsem říkal – nechtěl jsem denní studium a zároveň mi ani nebylo blízké, co na FAMU studenti dělali. Bylo to vždy víc dokumentární, což mi je sice teď blízké, ale tehdy jsem se v tom jejich stylu moc neviděl. Moje volná tvorba daleko víc sedla do ITF. V roce 2012 jsem dokonce s kamarádkou jel na konzultaci na FAMU. Měla z toho docela trauma, protože tam její práci úplně strhali. Ke mně byli spíše neutrální, něco jako „možná ano, možná ne“. Odjížděl jsem s nejasnými pocity. Bylo to zajímavé, ale ve výsledku mě to vlastně moc neoslovilo. Navíc jsem to tehdy měl nastavené tak, že fotka pro mě byla primárně vizuální a moc jsem nechápal, proč bych o ní měl třeba mluvit nebo psát. Nevěděl jsem, proč by soubory měly mít nějakou explikaci. Ale po ITF mám tohle už jinak.

Barbora Vávrová: *Na ITF učí spousta opravdu velkých osobností české fotografie. Mělo na Tebe setkání s některými z těchto profesorů zásadní vliv?*
Martin Faltejsek: Na mě měla velký vliv hlavně na Hellichovce Libuška Jarcovjáková. Učila nás ve třeťáku. Teď je Libuška všude. Ve Veletržním paláci má ten skvělý film, vystavuje ve světě. Za poslední tři roky se jí konečně dostalo slávy, kterou si zaslouží. Na ITF mi byla vždy blízká Dita Pepe kvůli tomu autoportrétu. Byl sympatický a blízký i její mluvený projev. Dokumentaristé mě tam bavili poslouchat, ale moje tvorba zaměřená spíše jiným směrem. Zmínil bych ale ještě Štěpánku Stein. Pamatuji si setkání s ní na konzultaci. Položil jsem tam fotky, ona nasadila vážný výraz a chtěla po mně, abych o tom mluvil, což mě zaskočilo, protože na Hellichovce jsme to dělat nemuseli. Nejdřív mě tedy její přístup trochu vylekal, ale časem jsem si na něj zvykl a uvědomil si, že to není bezdůvodný útok, ale že ji to reálně zajímá. Vedla mi i bakalářku. Profesor Birgus mě fascinoval rozsahem znalostí o historii fotky. Nerozumím tomu, jak někdo může mít v hlavě tolik znalostí, letopočtů a jmen.

Barbora Vávrová: *Co spolužáci z ITF? I mezi studenty je mnoho významných a zajímavých lidí.*
Martin Faltejsek: Rozhodně. Nejen v mém ročníku, ale napříč. Do teď mě fascinuje, když někdo je tak odvážný, že dokáže udělat soubor úplně bez hranic. Když někdo odhalí to největší nitro. Já třeba mám v sobě něco, co

mi nedovoluje se vyjádřit úplně otevřeně. Vždy to dělám přes symboly nebo různé zkratky, které nemusí být vždy všem zřejmé. Asi to je v něčem dobře, protože se to podílí na vlastním vizuálním rukopise a může to vést i k zajímavým subjektivním interpretacím. Nebudu nikoho jmenovat, ale na ITF jsem často viděl neskutečně osobní soubory, které mě hodně oslovily. Nedokázal jsem třeba nikdy udělat soubor o mámě nebo o jiném blízkém člověku. Trochu se to ve mně mění a umím asi stále líp pracovat právě s různými symboly. Ale tohle byla jedna z nejzásadnějších věcí a inspirací, které jsem si ze studia odnesl.

Barbora Vávrová: *Dokázal bys popsat, proč se to v tobě teď mění?*
Martin Faltejsek: S přibývajícími lety si stále víc rozumím. Znám svoje hranice.

Barbora Vávrová: *Chtěl by sis dodělat na ITF magistra?*
Martin Faltejsek: Nevím. Možná. Teď to pro mě ale není téma, nemám na to čas.

Barbora Vávrová: *Vraťme se ještě zpět k profesnímu vývoji. Popsal a shrnul bys, jak se to vyvíjelo dál?*
Martin Faltejsek: Nejsem nikde exkluzivně zapsaný. Jsem freelancer. Mám kontakty ve čtyřech nebo pěti agenturách a různých produkcích. Mám štěstí, že jsem se nemusel nikdy nikomu nutit a snažit se prodávat. Prodává mě moje jméno a reference. Jsem za to velmi vděčný. Komerční tvorbu dělám jak reportážní, tak inscenovanou reklamní. A také portréty. Pro sebe si to rozděluji na eventy a lifestyle. Mám rád cokoliv s lidmi. A auta. Ty jsou většinou taky s lidmi. V komerci se nedokážu úplně uchopit. Jsem v tom trochu rozpolcený v tom, co mě hodně baví a co bych měl spíše vyřadit, abych měl víc prostoru se zlepšovat jinde. Teď v květnu (*pozn.: květen 2024*) jsem měl třeba focení letadel – private jetů. Plánovalo se to asi půl roku a fotilo se asi dva dny. Nesla se s tím obrovská zodpovědnost. Bylo to focení za x miliónů se všemi náklady – letadla v ty dané dny třeba samozřejmě nemohou být využívána, takže tam je určitý ušlý zisk. Takže na mě byl velký tlak. Ale doposud to byla asi největší věc, jakou jsem kdy dělal. Odevzdával jsem to v červnu 2024. Vždy jsem chtěl mít kolem sebe tým jako třeba má Annie Leibovitz. Myslel jsem si, že to je ten ultimátní cíl. Ale když jsem si to nakonec zažil, vlastně mi to v něčem bylo nekomfortní. Je za tebou najednou spousta očí. Každý tě kontroluje. Spoustu lidí má neustále nějaké připomínky. Cítil jsem v tom vlastně trochu utlačovaný. Teď hledám svou hranici toho, jakým způsobem chci pracovat. Jak velký tým kolem sebe chci mít. Vím, že i velké zakázky jsou dělat i s menším týmem. Ale hodně záleží i na tom, jaký jsi ma-

nažer. Musíš umět třeba delegovat práci. To se stále učím. Moc mi to nejde. Stále si chci edit, výběr i komunikaci dělat sám. Ale je to hodně náročné. Většina mých asistentů jsou kamarádi, většinou fotografové z mého okolí. Dál jsem osmkrát za sebou měl ten Fashion week. Tak jsem hlavně fotil back stage a náladu tam. Dělal jsem něco pro H&M. Teď často pracuji i pro Vogue. Spolupracuji hodně s Forbesem. Mám hodně klientů na firemní portréty, kde se to přetavilo v dlouhodobou spolupráci a chodím tam pravidelně. Mám zákazníky v New Yorku, kteří teď začínají s jedním lifestylovým brandem. Dělám hodně zakázek i přímo pro Prahu. Různé firmy v soukromém sektoru. Z aut jsem dělal BMW, Škoda a Volvo. Druhá největší spolupráce byla AEG a Electrolux během covidu. Takže já mám fakt rozsah strašně široký, já to vůbec nedokážu zaměřit jenom na jednu věc. To bych asi zemřel.

Barbora Vávrová: *Používat studiové svícení ses učil ve škole?*
Martin Faltejsek: Je to hustý, v tomhle jsem strašnej punkáč. Já jsem nikdy nekoukal na videa, nešel jsem na žádný workshop, já jsem prostě fotil Jsem ten typ člověka, co řekne: „Jo, jo, jo, to umím“, nebo prostě zastávám takové to „fake it till you make it“. Naučil jsem se to za pochodu. Hodně jsem se naučil třeba právě v Elle, kde jsem fotil jak portréty třeba do rozhovorů, editoriály, byly tam i produktové fotky… Takže jsem si tahal jedno světlo. Do teď mám takovou brašničku, kde mám jedno stativ, deštník a blesk. S tím jsem si strašně dlouho vystačil. Teďka už přidávám teda i druhý světlo, když fotím nějaké menší věci. Když mám studiové focení nebo fotím něco většího jako třeba ta letadla, půjčuju si techniku. Beru si na to pak i asistenty, protože řešit jako jeden člověk světlo, do toho i kompozici a celou komunikaci, to by bylo nezvládnutelné. To už za ty roky vím, že s tím si musíš pomoc, protože ten výsledek je pak úplně jiný.

Barbora Vávrová: *Jak se vybíráš asistenty?*
Martin Faltejsek: Lidi, co znám. Občas se mi ozývají cizí lidi, ale tím, že je neznám, preferuju někoho, s kým už mám zkušenost. Kdyby byla nouze, tak to asi udělám, ale moc se mi do toho nechce. Funguje to tak vlastně obecně v byznyse. Lidi se nejlépe shání po kontaktech v okolí. Takže já to dělám většinou s kamarády, většina z nich jsou taky fotografové, protože musí vědět, jak ta světla používat. Ať tam nepředvádím nějaký amatérismus. S lidmi, které neznám, se mi nepracuje dobře.

Barbora Vávrová: *Do jaké míry máš od zákazníků volnou ruku? Ovlivňuje nebo svazuje tě mít od zákazníka jasné zadání?*
Martin Faltejsek: To mám pokaždé jinak. Nedávno mě třeba oslovil kamarád, že by chtěl ode mě obal na své nové album. Dal mi song a řekl, abych

něco vymyslel. A to mi přijde hodně těžké. Je tam hodně stimulů a nápadů a zaměřit to konkrétním směrem není jednoduché. V telefonu ale třeba mám seznam různých songů nebo věcí, které někdo řekne a které se mi líbí. Používám to jako inspiraci. Stejně tak si zapisuji i vizuální inspirace, které kolem sebe vídám. Pak mám ještě třetí složku, která se jmenuje „já“. Ta je spíš něco jako deník. Mám i audio archív, kam si nahrávám věci během běhání. Když běhám, často se mi v hlavě spustí zajímavé pochody myšlenek. Někdy mám potřebu to zaznamenat, tak si to nadiktuju. Někdy si sahám do těchto archivů a čerpám z nich. Je i zajímavé se prostě jen tak podívat zpátky a vidět životní posun, který se od té doby udál. Co se týče toho mít nějaké zadání… Naštěstí se mi neděje, že bych třeba měl nějaký moodboard a musel jet striktně podle něj. I v případě focení těch letadel byly jen dané určité situace, které se měly nafotit. Ale jakým způsobem to bude zachyceno už pak bylo na mně. Mívám volnou ruku. Není to jako když se točí film a máš podrobně rozkreslené scény. To se mi neděje. V roce 2019 jsem fotil Škodovku v ateliéru. Tam měli předem dané situace, které chtěli zachytit. Bylo to náročnější v tom, že jsem si nemohl nic navíc vymyslet. Mimochodem, taky jsem tehdy vůbec nevěděl, jak to mám udělat, ale šel jsem do toho a prostě se to nějak udělalo. Připadal jsem si ale trochu jako stroj. Umím být obojí, ale samozřejmě mi více vyhovuje být trochu nespoutaný kreativec.

Barbora Vávrová: *Stalo se Ti někdy právě v případě nějaké zakázky, kde jsi měl volnou ruku, že se nesetkala s nadšenou reakcí a musel něco předělávat?*
Martin Faltejsek: Ano, určitě. Přemýšlel jsem ale o tom, že v komunitě podobných tvůrců slýchám, že se to děje daleko častěji než mně. Někdy mám pocit, že na lidi působím tak, že nenesu moc dobře kritiku a sesypu se z toho. Mám pocit, že se mi někdy lidi trochu bojí dát co proto. Když se tedy s nějakou kritikou setkám, většinou je hodně mírná. Já to beru. Je to práce a někdy má samozřejmě někdo jiná očekávání. Naštěstí se to ale neděje moc často. Naučil jsem se to brát ale dobře, nehroutím se z toho. Co nejhoršího se může stát? Dáš slevu nebo to trochu předěláš. Ale žádný mega fuck-up jsem nikdy nezažil. Možná mi často lidi neřeknou, že se jim něco nelíbí. Na druhou stranu si říkám, že ti, kteří si mě vyberou ví, co a jak dělám. Málokdy si mě někdo vybere kompletně náhodně. Asi se to někdy stane, třeba na svatbách. Občas si nejsem jistý, jak na mě vůbec přišli, ale s fotkami jsou pak spokojení. Umím se přizpůsobit i když se octnu někde, kde to třeba vizuálně není můj styl. Umím si tam najít svůj úhel pohledu, který mě baví. Negativní feedback samozřejmě čas od času byl, ale nikdy se mi nestalo něco, z čeho bych pak 5 dní nespal. Doufám, že to nezní jako nějaké chvástání se, ale tak to prostě bylo.

Barbora Vávrová: *Než se dostaneme k tématu svateb, chtěla bych se ještě zeptat, jak ses popral s tím, jak funguje svět profesionální fotografie na Tvé úrovni. Jak sis dokázal nacenit svou práci a zda jsi třeba měl nějakého mentora, který ti s tím pomohl nebo poradil?*
Martin Faltejsek: To je hustá otázka. V tom jsem stále někdy nejistý. Samozřejmě po těch letech už mám větší přehled. Ale přijde mi to jako celoživotní proces. Někdy někoho špatně odhadneš. Řekneš si moc nebo si řekneš málo. Vtipná situace nastává, když někomu řekneš cenu a oni nadšeně odpoví „super!“. Tak to je pak skoro k pláči. Co se týče mentora… Pomáhaly mi produkční z Elle. Jedna z nich se třeba jmenovala Ivonka, která teď pracuje v Esquire. Bylo mi tehdy čerstvých dvacet a tam jsem se potkával s lidmi, kteří byli většinou o deset a více let starší. Učil jsem se za chodu, z nikoho jsem žádné informace nedoloval. Pak jsem se taky hodně naučil v kreativní agentuře Nomádi, teď se jmenují NMDS. Trávil jsem s nimi hodně času a viděl jsem, jak komunikují se zákazníky a podobně. Chodil jsem s nimi třeba fotit na rozhovory, které dělali. To bylo taky místy obohacující. Nevybavím si ale asi žádné jméno někoho, kdo by pro mě znamenal něco opravdu zásadního a koho bych mohl vyloženě nazvat mentorem. Byla to kombinace různých zkušeností a lidí. Nikdy jsem třeba nešel na žádný workshop. Vtipný je, že teď je ale sám budu dělat.

Barbora Vávrová: *Řekneš víc?*
Martin Faltejsek: Chci to pojmout trochu jinak, vlastně se něčem inspirovat tím, jak to chodilo na ITF. Myslím si, že tam budou lidi, co mě třeba sledují už dlouho a chtějí se primárně potkat a pokecat si. Než jen koukat, jak někdo fotí, mi přijde přínosnější se o tom spíš bavit. Byl by to víc mentální workshop.

Barbora Vávrová: *Tohle vnímám jako velký přínos právě na tom ITF. Třeba právě v hodinách právě s Ditou Pepe si často spíše celou dobu povídáme a ve výsledku to ono kreativní vnímání otevře daleko víc.*
Martin Faltejsek: Přesně. Zajímavé je, že jsem si ze všech škol neodnesl vlastně žádné technické znalosti. Většinu jsem už znal z praxe. Co jsem neznal, na to jsem aplikoval přístup „fake it till you make it“, a vždycky to fungovalo. Třeba i to, jak jsme museli psát explikace ke klauzurám. Určitě to ve mně probudilo něco víc.

Barbora Vávrová: *Pojďme tedy na téma svatební fotografie. Z jednoho našeho setkání si pamatuju, že jsi mluvil o tom, jak je pro spoustu lidí svatební fotka opovrhovaná kategorie, ale Ty se na to díváš jinak a vidíš v tom hodnotu. Jaký přístup a pocity z toho máš teď?*

Martin Faltejsek: Nijak se to u mě nezměnilo, spíš jen prohloubilo. Vidím v tom pořád velkou hodnotu. Jsou to fotografie, které těm lidem zůstanou do konce života, někdy ty fotky žijí ještě dál. Když se teda ve zlém nerozvedeš a fotky nesmažeš. Pro lidi je cenné mít kvalitně a kreativně zaznamenané fotky svých blízkých. Já jsem lidumil. Baví mě mezi nimi být a funguje to pro mě i jako zajímavá sociální sonda, které se mi v běžných životních situacích nedostane. Dostanu se díky tomu blízko, můžu pozorovat jejich povahy, vztahové dynamiky a různé mikro příběhy, které se během toho dne dějí. Tohle mě na tom baví a je to u mě na prvním místě. Samozřejmě je to i dobrý způsob obživy. Negativní konotace spojená se svatební fotografií, která v branži je, mě vlastně štve. Přijde mi, že třeba právě na ITF to bylo trochu sprosté slovo. Popřípadě to pro mnoho lidí to bylo především něco jako nutné zlo, pro peníze, protože musím. Pro mě je to hodně i o tom, co v těch lidech já jako osobnost zanechám. Chodí nádherné zpětné vazby. Že jim moje přítomnost byla příjemná. Často mi píšou ještě předtím, než své fotky vůbec viděli. Říkají mi, že mají pocit, že jsem tam pro ně a s nimi a zároveň dokážu být nenápadný a nenarušovat chod. Nebo naopak, umět to převzít to do vlastních rukou třeba během „couple sessions“. Svatby dělám 14 let (rozhovor listopad 2024). Ale je pravda, že až poslední 4 roky se v tom cítím stoprocentní.

Barbora Vávrová: *Jak dokážeš pracovat s lidmi, kteří se před objektivem necítí komfortně? V tomto je fotografie trochu psychologická hra. Máš nějaký způsob, jak se k těmto lidem dostat?*
Martin Faltejsek: To mi trvalo taky dlouho. Jak říkám. Cítím se v tom lépe až právě ty poslední 4 roky. Je to podle mě o tom, jak s těmi lidmi mluvíš. Je fajn nebýt příliš direktivní až „násilný“. Zkouším je uvolnit tématy okolo. Dostat se jim pod kůži tím, že se budou cítit, jako kdybych byl jejich kamarád. Někdy mi lidé říkají, že se cítí, jako kdybychom se znali x let. Ale to je asi i moje přirozená vlastnost. Není to kalkul. Nepřipravuju se předem, jak a o čem se s lidmi na svatbě budu bavit. Jsem prostě extrovert a umím se přizpůsobit skoro všem osobnostem. Na svatbách už vůbec nezažívám stres. Jsem pevný v kramflecích. Samozřejmě mě čas od času něco překvapí. Musím být ostražitý a mít oči na stopkách, aby mi nic neuteklo. To mimochodem taky často slýchám. Lidi oceňují všechny ty detaily, kterých jsem si tam všiml a zachytil je. Říkají, že se cítí, jako kdyby jim svatbu fotili 3 lidi.

Barbora Vávrová: *Svatby jsou zároveň časově velmi náročný segment. Jak zápasíš s únavou? Snažíš se nějak předcházet případnému vyhoření?*
Martin Faltejsek: Vyhoření je zajímavé téma. Já jsem to nikdy necítil. Nevím, jestli jsem vyvolený a jehla v kupce sena, ale já tomu uměl vždy podvě-

domě předcházet. Umím si najít balanc ve volné tvorbě a komerci. V čištění hlavy mi pomáhá i běhání. Bývám jen někdy samozřejmě fyzicky hodně unavený. Občas cítím tlak kvůli termínům a nedej bože, že se někdy stane, že onemocním a vyřadí mě to, jako třeba teď, kdy mám týden zpoždění. Nebo jsem musel řešil svého nemocného tátu. Tyhle věci Tě zbrzdí a tlak je ještě větší. Ohledně slíbených termínů musíš psát maily, že to nestíháš apod. Občas jsou lidi, kteří termíny hodně hrotí. Tohle se mi někdy děje.

Barbora Vávrová: *Jakým způsobem hledáš balanc mezi osobní a komerční tvorbou?*
Martin Faltejsek: Lhal bych, kdybych řekl, že nikdy nejsem v situaci, kdy mě nějaká práce moc nebaví. A to ti energii samozřejmě bere. Ale stává se mi to méně a méně. Obecně vzato si ten balanc najít přirozeně umím. V komerci si vždy umím najít něco, co mě na tom baví. I když se třeba některé projekty nesetkaly s mým očekáváním, nikdy jsem se z nich necítil otrávený. Nedej bože, že bych na někoho byl třeba jedovatý.

Barbora Vávrová: *Vyjadřuješ se pouze vizuálně nebo máš i jiné formy, třeba psaní, popřípadě ještě něco jiného?*
Martin Faltejsek: Vrátím se trochu k tomu, jak jsme mluvili o spojení textu a fotografie. Zvlášť díky studiu na ITF jsem se naučil, že text k fotografii je velmi důležitý. Když jsem ještě na VOŠce chodil na různé výstavy, texty mě moc neoslovovaly. Moc jsem tomu nerozuměl. To se mi během let na ITF úplně překlopilo a dnes mi to přijde stejně důležité jako samotný vizuální vjem. Že je to médium svázané se slovem.

Barbora Vávrová: *To hodně vnímám právě na blogu na tvém webu. Prvotní odstavec působí vlastně jako taková explikace souboru fotek pod ním. Většinou je to napsáno s velkou symbolikou, ale má to velký vliv na to, jak fotky vnímám, jaký pocit si z nich odnesu.*
Martin Faltejsek: To je hezké, že mi to říkáš. Přesně to je mým záměrem. Ale musím přiznat, že mi tyto odstavce často zaberou nesmyslně mnoho času, než je vůbec vypotím.

Barbora Vávrová: *Stojí to za to a líbí se mi i to, jak si umíš pohrát se slovy.*
Martin Faltejsek: Někdy poslouchám rozhovory se zpěváky, kteří říkají, že za týden napsali album. To jim závidím. Ale oni zase třeba tolik nevidí tu vizuální stránku věci. Já moc nečtu. Možná kdybych více četl, jsem v tomto na jiném levelu. Já na to ale nemám čas a neumím tomu dát prioritu. Řeknu ti ale tajemství, že chci napsat knížku. O Islandu. Ale to bude ještě dlouhý proces. Mám 7 archívů fotek z Islandu, na které jsem ještě nesáhl. 7 návštěv

za 2 nebo 3 roky. Ty čekají, až je proberu. Celkem to bylo tedy 14 návštěv. Rád bych z nich udělal jakýsi deník. A chtěl bych právě dát prostor i slovům. Uvidím, jak to půjde.

Barbora Vávrová: *Skvěle jsi mi nahrál na další téma, o kterém je známo, že je Ti velmi blízké. Co Ty a Island? A cestování obecně.*
Martin Faltejsek: Na Islandu jsem byl poprvé v roce 2016 s Honzou. Bylo mi čerstvě 23. Sopečná krajina pro mě byla naprostý šok. Do té doby jsem nic takového neviděl a neznal. Cestoval jsem v podstatě jen po pevninské Evropě. Krajinný ráz, počasí, absence stromů, specifické světlo… Z počátku mě tam moc nezajímali místní lidé, přestože jsou taky velmi svérázní. To přišlo až později, částečně i proto, že jsem začal fotit svatby právě i na Islandu. Do té doby to pro mě bylo čistě jen o krajině. Připadal jsem si tam jako na jiné planetě. Druhá návštěva byla v roce 2017, kdy jsem tam pak byl s kamarády fotografy. Tato návštěva byla jiná v tom, že jsme zůstali na jednom místě a z něj vyjížděli do okolí. Tam mě bavil princip toho, že jednu oblast prozkoumáš daleko detailněji. Chodili jsme na místa, která nebyla klasickými cíli na turistické mapě. Za domem jsme našli třeba vrak lodi. Rok poté jsme zase jeli s Honzou a projeli celý ostrov dokola. Pak jsem tam zase jel jen s kamarádkou, s tátou... Island jsem pokaždé poznával z trochu jiných perspektiv. V roce 2021 jsem tam začal fotit svatby. Znamenalo to se potkat a poznat s místními. To můj vztah k Islandu ještě prohloubilo, protože mi jsou velmi sympatičtí. Skandinávský mindset mám rád. Už třeba detaily jako uznávání lidských práv, otevřenost různým odlišnostem a změnám. Lidé se tam tolik nesoudí. V tom mi je jejich způsob uvažování blízký.

Barbora Vávrová: *Je tam něco, co naopak nemáš rád?*
Martin Faltejsek: Ty jo… Trochu ze vtipu musím zmínit místní ceny, na druhou stranu Praha je na tom dnes už skoro stejně. Nebo mě už nebaví určité části ostrova, které musíš projet, aby ses dostala do zajímavějších míst. Dříve jsem tam hltal úplně všechno. Nikdy jsem tam ale nebyl déle než třeba dva týdny, takže zase do islandského systému a společnosti tak dobře nevidím. Kdybych tam žil, možná bych něco uměl najít, ale ze své zkušenosti mě nic nenapadá. To je to moje sluníčkářství.

Barbora Vávrová: *Přemýšlel jsi někdy, že bys tam chtěl žít?*
Martin Faltejsek: Zamýšlel jsem se nad tím nedávno. Nikdy jsem nebyl třeba na Erasmu a nebydlel jinde než v Česku. Asi především proto, že už při studiích jsem začal aktivně pracovat a tím zapouštěl kořeny a ty jsem neuměl a ani nechtěl přetrhat. Představa, že bych měl někde začínat znovu, nebyla

pro mě. Obdivuji lidi, kteří to dokázali. Na druhou stranu jsem se díky focení taky dostal na různá místa a tím jsem si to vcelku vynahradil.

Barbora Vávrová: *Jsi v Česku šťastný?*
Martin Faltejsek: Ano. Jsem spokojený. Jsem vlastenec. Nikde to samozřejmě není dokonalé. Samozřejmě mě třeba netěší, co tady já osobně nemám za práva. Ale zároveň jsem v tomto pasivní a beru věci tak, jak jsou, když vím, že není v mé moci je změnit. Třeba nějaký aktivismus je něco, čemu energii věnovat nechci. Pracuju s tím, co je.

Barbora Vávrová: *Pojďme zase dál. Tvoříš si věci do šuplíku? Je něco, co třeba máš vytvořené, ale nechceš to nikdy dávat na světlo světla?*
Martin Faltejsek: Do šuplíku tvořím. Neřekl bych, že nechci, aby to nikdy nespatřilo světlo světa. Některé věci jen mají svůj čas a částečně na to taky má vliv moje lenost nebo nedostatek času to zpracovat. Zároveň mám ale třeba spoustu autoportrétů, které jsem tvořil právě v těch nejvíc produktivních letech a v porovnání s jinými jsem je neviděl jako silné záběry. Dnes v nich ale umím najít něco nového a jiného. Mám i soubory, které jsem rozpracoval, ale v průběhu jsem pak najednou nevěděl, jak dál. Tak sem je dal ven je částečně. Mám spoustu témat, která jsem otevřel, ale neuzavřel. Možná se k nim někdy vrátím v úplně jiném stylu. Momentálně mi je blízké neřešit tolik technickou stránku, ale spíše pocity. Dřív jsem hodně hrotil, aby všechno bylo čisté a ostré. Ale teď jsem třeba začal mít rád film. Cvakám si teď hodně momentky na film. Zajímavé ještě je, že nedávno jsem poslouchal rozhovor právě s tou Libuškou Jarcovjákovou, která v něm říkala, že už před lety vlastně fotila stylově pořád stejné fotky jako dnes, ale tehdy byla pro spoustu lidí spíš vyvrhel, protože to tehdy nesedlo to estetiky té doby. Ale dnes se na to širší publikum už dívá jinýma očima.

Barbora Vávrová: *Jak vnímáš obor fotografie v souvislosti s rozvojem umělé inteligence?*
Martin Faltejsek: Když zhruba v roce 2023 nastal takový ten boom, napadaly mě takové ty klasické ustrašené věci, jako že nám to vezme práci a podobně. Pro mě jsou pracovní jistota třeba ty živé akce jako například svatby. Ty nechceš mít AI. I portréty lidí. Nevidím do budoucnosti a těžko říct, jak moc dokonalé to bude. Ale myslím si, že lidem jde i o ten celkový zážitek a nedovedu si představit, že by si to dokázali odpustit. U produktové fotky to asi může být na hraně. Ale reálné akce nebo cokoliv s lidmi, tam je to podle mě prakticky nenahraditelné.

Barbora Vávrová: *A s ohledem na uměleckou fotku?*

Martin Faltejsek: Tam je to podle mě rozpolcené už dlouhé roky. Můžou být úžasné fotky, které jsou ale v podstatě fake z Photoshopu nebo úplně syrovou fotku. Každý tábor má své příznivce. V tomto duchu to podle mě pojede dál. Nemyslím si, že se někdy tyto světy mohly prolnout nebo sloučit do sebe. Reálné „manuální" umění bude vždy ceněno. Já se toho nebojím.

Barbora Vávrová: *Je ve světě fotografie něco, co tě hodně frustruje?*
Martin Faltejsek: Asi opakování se, plagiátorství… Je to takové klišé. To tu bylo vždycky, už od dob malby. Ale taky se bohužel hodně lidí cítí být něčím víc, než reálně jsou. Třeba jen proto, že jim to někdo nalil do hlavy na nějakém workshopu. Často na mě na sociálních sítích vyskočí různé reklamy od lidí, u kterých nechápu, že si troufají říct, že jsou fotografové. Nechci to nikomu brát, každý nějak začíná. Ale teď je trend chodit na různé workshopy a mentoring, kde do tebe uměle nalijí sebevědomí bez jakéhokoliv reálného základu, a to mi přijde šílené. Každý má samozřejmě jiný vkus a sty, já taky nejsem pro každého. Chybí v tom ale často pokora a naopak přebývá egoismus. Nebude se to ale týkat jen fotografie, bude to i v jiných oborech. Dnes chce mnoho lidí být mentorem a předávat zkušenosti, které často vlastně ani nemají a jde za tím cítit hlavně touha na tom vydělat. To je někdy irituje. To s lidmi ale obecně z velké části dělají právě sociální sítě.

Barbora Vávrová: *Propadáš někdy nezdravě sociálním sítím?*
Martin Faltejsek: Jasně! Doom scrolling. Prokrastinace. Je to někdy špatné. Právě, když zažívám nějaké období, kdy jsem vyčerpaný, nachytávám se častěji u toho, že trávím čas těmito hloupostmi.

Barbora Vávrová: *Jsi zároveň znám svou pracovitostí a spolehlivostí.*
Martin Faltejsek: Makám hodně. Má to někdy hodně negativní dopad na můj osobní život. Je důležité čas od času zamakat. Ale teď se mi třeba stalo, že jsem kvůli práci skoro nespal a pak jsem strašně onemocněl. Vždycky je to na úkor něčeho. Mám v sobě určitý workoholismus. Brzdit v tom moc neumím. Je to těžké. Zároveň vím, že takto nemůžu jet do čtyřiceti nebo padesáti let. Nechci to tak.

Barbora Vávrová: *Takže kvůli workoholismu se občas uchyluješ k nezdravému životnímu stylu?*
Martin Faltejsek: Rozhodně. A hlavně to je o prioritách. Bojuju s tím odjakživa. Třeba rozhodovat se mezi tím, zda věnuju čas svému partnerovi nebo práci. Moc mi nejde dát prioritu těm osobním věcem a spíš upřednostním práci, protože v tom třeba vidím nějakou příležitost. Je to vlastně v něčem nemocné… Neumím taky moc říkat ne. Dnes už si můžu v práci hodně vybí-

rat a nemusím kývnout na všechno, ale často jsem z těch věcí prostě nadšený, tak to vezmu jen proto. Neberu samozřejmě úplně všechno, co přijde. Ale určitě mám obecně problem říkat ne, v porovnání s jinými lidmi v mém okolí.

Barbora Vávrová*: Jak na tvoje pracovní tempo reaguje partner? Předpokládám, že je ale taky velmi vytížený.*
Martin Faltejsek: Honza teď často pracuje z domu. Na rozdíl ode mě má čas třeba koukat na filmy, já na to prostě nemám čas. Nebo nemůžu jít na domluvený koncert, protože mi do toho skočí nějaká akce. A tak podobně. Občas nemám moc dobrý time-management, a to se samozřejmě někdy propisuje i do vztahů. Pro mě je na prvním místě práce. Až pak ostatní věci.

***Barbora Vávrová**: Činí tě práce šťastným?*
Martin Faltejsek: To rozhodně ano, totálně. Baví mě ten rozptyl, který mám, a dává mi vnitřní smysl. Znám lidi, kteří třeba fotí jen rodiny a svatby. To by mě nebavilo a vnitřně by mě to ubilo. Pamatuju si, že jsem jednou fotil tablo u nás v Lanškrouně v prasečáku. A druhý den jsem měl focení na Pařížské ulici. To je vlastně máme definice jako u mě samotného. Celé spektrum.

***Barbora Vávrová**: Z Prahy ses odstěhoval do nového domu ve vesnici za městem. Domov byl i tématem tvé bakalářky. Jak vnímáš své nové doma, které sis částečně i sám navrhoval?*
Martin Faltejsek: Co se týče tématu domova… Dlouho jsem nevěděl, jestli je to pro mě místo anebo lidi a sociální stránka věci. Mám to tak napůl. Je pro mě důležité, na jakém místě můj domov je a taky jeho okolí. V zástavbě jsem trpěl. Neměl jsem rád koukat do cizích oken. Je pro mě ale neméně důležité i to, s kým domov sdílím, ale i třeba to, kdo tam vůbec přijde na návštěvu. Když se trochu vrátím třeba i k tomu, jak to bylo u nás doma v Lanškrouně… Jak jsem říkal, nebyli jsme k sobě doma nikdy moc otevření. O pocitech se nikdy nemluvilo. Tohle jsem si saturoval jinde, třeba u kamarádů. Domů jsem se chodil spíš vyspat. Měl jsem tam ten „mamaservis“, komfort. Ale řešit sebe jako člověka, to jsem dělal spíš s kamarády. V tomto jsem si ten vnitřní domov hledal, a i proto si myslím, že mé minulé soubory byly jaké byly. Teď mám ale pocit, že jsem v tom svém domově našel hledanou rovnováhu.

***Barbora Vávrová**: Jak moc jsi opatrný v tom, koho si pustíš do toho svého doma? Ať už fyzického nebo vnitřního?*
Martin Faltejsek: Myslím, že jsem si nějaký filtr vypěstoval až kolem třiceti let. Zjistil jsem, že nemusím být zadobře s každým a že je to v pořádku. Že je v pohodě i nesouhlasit nebo argumentovat, to jsem taky dlouho neuměl.

V tomto jsem se hodně naučil od Honzy, protože v tom vždy byl úplně opačný. Když se něco dělo, šel to hned řešit. Nezametá věci pod koberec, mluví o tom a podobně. Mě to v něčem vždycky trochu sralo. Já jsem takový nebyl. U nás doma to bylo naopak, nemluvili jsme o věcech, které visely ve vzduchu. Učil jsem se to hlavně skrze různé neshody v našem vztahu a až teď kolem třiceti let v tom cítím posun. Už si k sobě nepustím každého. Včetně toho fyzického domova. Tam filtruju taky hodně, i kvůli bezpečnosti.

***Barbora Vávrová**: Většina lidí tě zná jako usměvavého a pozitivního kluka, sám o sobě mluvíš jako o velkém extrovertu. Jsi takový pořád?*
Martin Faltejsek: Blbou náladu moc často nemívám. Obecně řečeno emočně nezažívám velké výkyvy. Jasně, že mě občas něco vykolejí, ale hned se rychle srovnám. Nejsem nikdy dlouhodobě dole. Ani nahoře, ale jsem stabilně spíš výš než níž. Občas zažívám, že ze sebe musím vydolovat trochu víc třeba při práci a pak jsem rád chvíli sám. Ale já neumím být třeba nějak dlouhodobě nasranej nebo se hodně rozčílit. Nemám to v sobě. Určitě jsem trochu jiný člověk při práci, než když jsem s kámoši. Ale jsou to vlastně velmi malé rozdíly.

***Barbora Vávrová**: Zažil jsi někdy nějaké opravdu těžké životní období?*
Martin Faltejsek: Před dvěma lety měl táta rakovinu prostaty. To bylo blbý, ale zároveň jsem věděl, že to bylo podchyceno v začátku a věřil jsem, že to bude dobré. I tak to ale byla rána. Dozvěděl jsem se to den předtím, než jsem se stěhoval do nového domu. I teď to není lehké období. V srpnu mi umřel děda. Včera mi volal táta, že babička spadla a zlomila si krček. Zrovna je na operaci. Je to podivné období, ale nemůžu říct, že bych byl v depresi. Já jsem takový. Nevím, jak se tomu říká, ale prostě beru život takový, jaký je. Neumím se hroutit. Snažím si vždy všechno racionálně vysvětlit. Neznamená to, že nemám emoce, ale zkrátka neklesám na dno. Říkáš, že to na mě lidi cení, ale já to tak nevnímám. Beru to jako svou součást.

***Barbora Vávrová**: Jak vnímáš téma smrti a pomíjivosti?*
Martin Faltejsek: Něco takového mi zrovna problesklo hlavou včera. V podstatě se toho konce bojím. Vidím na sobě, že jsem starší a tím pádem jsou starší i lidi okolo, rodina… Cítím, že je spoustu věcí, které nejsou vyřešené. Občas přemýšlím, jaké to bude, kdyby tyto věci zůstaly nevyřešené a lidi, kterých se to týká, tu už nebudou. Někdy poslouchám podcasty na téma, jak se s podobnými věcmi vyrovnávat. Možná to může mít do budoucna nějaký přesah do mojí tvorby. Je to těžké a hluboké téma. Smrti se bojím, ale ještě víc se asi bojím právě toho, že třeba v rodinném kruhu odejdou lidé bez toho, aby znali pravdu a vlastně jsme se víc poznali. Že třeba odejdou s pocitem,

který není pravda. Mrzí mě třeba vztahy s babičkami, u kterých jsem trávil dětství, ale s odchodem do Prahy se trochu zpřetrhaly vazby. Trochu jsem i ztratil potřebu se vídat vzhledem k tomu, co se dělo doma skrze mě. Zalekl jsem se sbližovacích manévrů v rodině a jsem trochu zaseknutý. Vím, že je to smutné.

***Barbora Vávrová**: Chápu tedy dobře, že ses snažil svým blízkým otevřít a nesetkalo se to s pochopením?*
Martin Faltejsek: Asi ani nemůžu říct, že bych to zkoušel. Zastavil jsem to v sobě dřív, než se to vůbec dělo. Vytvořil jsem si v hlavě různé scénáře a bojím se reakcí, které by mohly nastat a jaký by měly vliv na naše rodinné vztahy. Nejenom na mě s nimi, ale i třeba na prarodiče s mými rodiči. Často přemýšlím o tom, co se s tím dá dělat.

***Barbora Vávrová**: Jak to máš se sestrou?*
Martin Faltejsek: Super. Někdy od toho roku 2019, kdy jsme doma řešili okolnosti kolem mě, jsem se s ní sblížil. Tohle jsou přesně ty momenty, kdy si umím najít pozitivní na něčem negativním. Nebo když jsem tátu vozil na terapie tady v Praze. Měl jsem možnost s ním trávit víc času. Tak přestože se řešila jeho nemoc, viděl jsem pozitivně to, že máme možnost se vztahově dostat blíž.

***Barbora Vávrová**: Tatínek se z toho dostal?*
Martin Faltejsek: Ano, díky bohu. Je to dobrý.

***Barbora Vávrová**: Občas si říkám, že i když je to rodina, neznamená to, že s nimi zpravidla musíme mít ty nejotevřenější a nejhlubší vztahy. Jsou situace, které jsou toxic, i když to ti lidé nemyslí špatně a pak je lepší se vzdálit.*
Martin Faltejsek: No, přesně. To je těžké.

***Barbora Vávrová**: V kontextu životní pomíjivosti, máš pocit, že musí nastat den, když se před rodinou plně otevřeš?*
Martin Faltejsek: Nevím. Jsem tomu asi otevřenější než dřív, ale určitě s tím nejsem smířený v tom smyslu, že bych byl připravený nést všechny možné důsledky. Třeba by tam žádné nebyly. Jsou to jen mé scénáře. Cítím se teď někde uprostřed cesty. Zároveň nemám stanovený cíl nebo deadline. Život se vyvíjí, malé krůčky se přirozeně dějí. V srpnu se třeba úplně poprvé potkali mé rodiče s Honzovými rodiči. Měl jsem z toho radost a zároveň jsem trochu trnul. Respektive, můj táta se s nimi potkal už v roce 2018 na Islandu, kde jsem s ním byl. Honza tam byl zase se svými rodiči. Máma necestuje letadlem. Ale mimo to se nikdy neviděli.

***Barbora Vávrová**: Jaké to bylo?*
Martin Faltejsek: Na první potkání asi v pohodě. Ale je to pro mě občas trochu těžké třeba na svatbách, kde někdy porovnávám svou rodinou situaci s tím, jak to mají v cizích rodinách. Jaké to může být jinde a jaké ty to nemáš. To ale děláme všichni. Máme tendenci se srovnávat. To může pro mě možná být negativní stránka focení svateb. Mám náhled do cizích životů a občas je to projektuju na ten svůj. A někdy to může být i bolestivé.

***Barbora Vávrová**: S Honzou jste spolu už dlouho, kolik je to let?*
Martin Faltejsek: Asi 11 let.

***Barbora Vávrová**: Jak tuto tématiku vnímáš ze strany jeho rodičů?*
Martin Faltejsek: Je to úplně odlišné od nás. Jsou totálně srdíčkoví, otevřený, objímající, přijímající. Je to těžké to takto říct, ale aspoň z jedné strany to funguje.

***Barbora Vávrová**: Jak často se s rodiči vídáš?*
Martin Faltejsek: Prvních pět let jsem tam jezdil asi dvakrát za měsíc. První rok to asi byl dokonce každý týden. Tehdy jsem si ještě ani nepral sám, ale vozil to domů. Teď je to asi jednou za měsíc a půl, dva měsíce. Nezvládám jezdit častěji.

***Barbora Vávrová**: Kvůli práci a existenci vlastního domova?*
Martin Faltejsek: V jeden moment to bylo i kvůli té rezervovanosti vůči našim pocitům, ale to teď tak už naštěstí nemám. Ale teď je to ta práce.

***Barbora Vávrová**: Projevují tví rodiče pýchu nad tvými úspěchy?*
Martin Faltejsek: Ano, to je zase hezké. Třeba když jsem měl výstavy. Když to šlo, byl tam můj táta a rád si vzal slovo a vyzdvihoval nějaké střípky z mého mládí, mluvil třeba o té výtvarce a podobně. Nebo o mě hezky mluvil před mými kamarády. Takže tam cítím, že pyšný je. Máma city vůbec neumí projevit. Táta je v tom o chlup lepší. Máma to ale dělala jinak. Třeba tak, že mi pomáhala při různých projektech. Pomáhala mi vytvářet různé propriety. Jenže zároveň jsem si v tom něco i špatně interpretoval. Myslel jsem, že když mi třeba pomáhala dělat ty oblečky, že nějak cítí nebo ví, že jsem v něčem citlivější, ale pak se ukázalo, že ona to tak vůbec nebrala. Byl jsem z toho dlouho zmatený.

***Barbora Vávrová**: Dokážeš si vysvětlit, jak je možné, že kluk, který je z rodiny, kde se emoce takto potlačovaly, má v podstatě úplně opačnou povahu?*

Martin Faltejsek: Nedávno jsem si vlastně říkal něco podobného a ptal se sám sebe, jak je to možné, že jsem otevřenější. Myslím, že na to má velký vliv moje sociální bublina. Základ jsem určitě měl. Ale už na střední jsem měl štěstí mít kolem sebe partu, ve které mi bylo dobře. Kromě těch pár incidentů na základce jsem neměl problém s lidmi ve svém okolí. Je to možná dáno tím mým naivním sluníčkářstvím. Je to asi dáno i generačně. Žijeme v úplně jiné době. Kdo ví, jací budeme my rodiče, jaké budou naše děti a jak nás budou vnímat. Máme tolik možností a mnohem méně věcí je tabu.

***Barbora Vávrová**: Trochu klišé, ale kdybys měl možnost svému mladšímu já dát radu, co bys řekl? Nebo bys všechno nechal tak, jak to bylo?*
Martin Faltejsek: Já se právě snažím věcí nelitovat. Nepotápím se v minulosti. Žiju spíš v budoucnosti a v budoucnosti. Ale štve mě třeba moje pasivita a neschopnost se bránit. Mít ostřejší lokty je ale něco, co se špatně učí, když to přirozeně nemáš v sobě. Občas bych si zpětně řekl, že nemusím mít takový strach, že to bude v pohodě.

***Barbora Vávrová**: Je někdo, koho považuješ za svou největší oporu a inspiraci?*
Martin Faltejsek: Já nemám jednoho guru, který by mě někam dostal, nebo by mi pomohl být tam, kde jsem teďka. Vždycky jsem ve všem nejvíc spoléhal sám na sebe. Myslím, že to je nějaký balíček různých okolností. Myslím, že to je mix velkého množství lidí, které jsem potkal a s kterými jsem nějak spolupracoval, nebo jsem s nimi kamarádil, kamarádím.

***Barbora Vávrová**: Co bys dělal, kdyby to nebyla fotografie.*
Martin Faltejsek: Určitě vím, že bych chtěl pracovat s lidmi. Taky miluji auta, tak ty bych třeba mohl prodávat. Zároveň by mě lákala psychologie. Vždycky mě zajímaly lidské životy. Musel bych se kvůli tomu vydat na úplně jinou cestu, doplnit vzdělání. To si samozřejmě neumím teď představit. Ale obecně, jak jsem mluvil o tom, že třeba rád fotím svatby, protože mě baví náhled do lidských životů, tak bych to asi chtěl zažívat dál v jiném směru.

***Barbora Vávrová**: Obligátní otázka. Co plány do budoucnosti, jaké máš představy?*
Martin Faltejsek: To jsem si zrovna zhruba před týdnem vizualizoval. Ale zároveň na to nemám asi jasnou odpověď. Jenom vím, že chci být happy a chci, aby mě to dál bavilo. A to, jakým způsobem to dosáhnout, to se uvidí. Už si nedávám takové ty cíle jako dřív – velký tým, velké zakázky. Vím třeba, že bych chtěl víc spojit práci a cestování, mimo jiné i proto, že to znamená finančně zajímavější zakázky než tady v Česku, ale zároveň vím, že je

to energeticky náročnější. Člověk tam ale má víc různých podnětů. Sama asi víš, jaké to je, když jsi v Norsku. Změna prostředí je super. Taky třeba vím, že pracuju občas na věcech, které bych už brát nemusel. Tak bych chtěl mít víc specifikované hranice a vytřídit pyramidu priorit. Tam mám co dohánět. Ale obecně řečeno jsem spokojený. A když se mi něco nelíbí, snažím se to změnit, ale zároveň mám pocit, že se mi spoustu věcí děje v životě přirozeně. Že se stanou a manifestují samy. Nevím jak, nevím proč, ale funguje to. Nedělám si ale konkrétní plány, nemám žádný mentoring, business plán…

***Barbora Vávrová**: Máš pocit, že máš v životě štěstí nebo je všechno zásluhou tvé píle?*
Martin Faltejsek: Rozhodně je to hodně o štěstí, ale i o píli. Je to mnoho věcí. Já jsem vděčný za mnoho věcí, které se mi staly.

***Barbora Vávrová**: Děkuju za rozhovor.*
Martin Faltejsek: Taky děkuju.

Příloha 2 – Rozhovor autorky práce s Ditou Pepe

1. 5. 2026, Horní Bečva

***Barbora Vávrová**: Kdy jste se poprvé setkala s tvorbou Martina Faltejska? Jaký na Vás udělala dojem?*
Dita Pepe: Poprvé jsem se s jeho tvorbou setkala v rámci přijímacího řízení na Institut tvůrčí fotografie. Jeho fotografie mi okamžitě něčím byly blízké. Cítila jsem touhu najít si svou ideální polohu a životní štěstí. Zároveň to na mě působilo i tak, že si Martin Faltejsek v sobě stále potřeboval některé věci zpracovat. Setkala jsem se s ním později až ve druhém ročníku. Prváky neučím. V rámci studia se stále držel linky autoportrétu a autenticity. Z jeho fotografií stále byla cítit hlubší motivace tuto linii rozvíjet. To mě oslovilo a přijde mi, že je to nejen upřímné, ale i důležité pro každého umělce. Aby byl opravdu autentický a nedělal to jen pro formu, ale především pro sebe.

***Barbora Vávrová**: Přestože jste na tuto otázku částečně už odpověděla, dokážete popsat, v čem podle Vás spočívá jeho autorská jedinečnost?*
Dita Pepe: Přidala bych, že je pro Martina Faltejska charakteristické, že je velice precizní. A zároveň citlivý, jemný a pracovitý.

***Barbora Vávrová**: Jaké místo podle Vás zaujímá Martin Faltejsek v současné české fotografii a co znamená pro Vás?*
Dita Pepe: Já nejsem úplně teoretik a netroufám si tohle hodnotit, ale pro mě je to velice výrazná osobnost. Když jsem dělala rozhovory pro svou disertační práci, chtěla jsem určitě udělat rozhovor právě s ním. Protože jsem chtěla slyšet více o tom, co je za jeho obrazy. To, co jsem vnímala a cítila, jsem si tímto hloubkovým rozhovorem i potvrdila. Že je to bytost, která si musí prací a uměleckou formou zpracovat některé vnitřní otázky či pochybnosti Rozhovor s ním mě utvrdil v tom, že jsem se nemýlila. To, co jsem na fotkách viděla, to se mi tímto osobním kontaktem potvrdilo.

***Barbora Vávrová**: Takže Váš zájem pramenil čistě z jeho díla, ne z kontaktu během výuky?*
Dita Pepe: Ne, z jeho díla. Během výuky na osobnější kontakt ani není prostor. V pátém ročníku se v rámci autoportrétu snažím, aby studenti tuto kategorii vzali více do hloubky a dokázali lépe mluvit o svých záměrech, ale zároveň nejsem terapeut. Nemůžu nikoho do ničeho nutit. Rozhovor, který jsme s Martinem Faltejskem vedli, byl velmi otevřený. Bylo by krásné,

kdyby učitelé se studenty mohli vést podobně osobní rozhovory, které by probíhali na principu vzájemného poznávání se a obohacení se různými perspektivami.

***Barbora Vávrová**: Dokázala byste popsat jeho vizuální jazyk?*
Dita Pepe: V jeho projevu cítím právě onu preciznost a zároveň touhu zpracovat si některé vnitřní otázky, třeba z dětství. Cítím z jeho tvorby i jistou hravost, křehkost a zranitelnost. Je zřejmé, že má silný vztah k přírodě. Z jeho fotek mám i pocit, že se někdy stylizuje do role jakéhosi hrdiny, ale hrdiny pro sebe, částečně možná proto, že v běžném životě takový vždy být neumí. Někdy mi přijde, že jeho fotkami prosakuje nějaký „druhý život", který si skrze ně může odžít.

***Barbora Vávrová**: Přistupme k souboru Krumkrum, který jste mu vedla jako klauzuru za druhý ročník. Dokážete si vzpomenout, co jste si pomyslela, když jste tyto snímky viděla poprvé?*
Dita Pepe: Dokud jsem neslyšela, co k tomu chce říct, říkala jsem si, že je to spíše formální věc ve smyslu fascinace divadelním kostýmem a módou. Na první pohled jsem tomu tedy nepřisuzovala hlubší význam. To se změnilo až poté, co jsem ho slyšela k souboru mluvit. Pak mi to teprve plně docvaklo. Ocenila jsem taky, že do toho zapojil maminku, která mu šila kostýmy. Zároveň to pro mě byl jeden z momentů, kdy jsem si uvědomila, že to, co vidíme, je jen jedna vrstva vnímání a čtení. Až s osobnějším nebo hlubším kontaktem s autorem máme možnost se do jeho práce více ponořit a lépe ji pochopit.

***Barbora Vávrová**: Martin Faltejsek v březnu zveřejnil první část souboru „Stoupnul jsem na zmiji". Vidíte v tomto souboru nějakou analogii s cyklem Krumkrum? I explikace je zatím velmi stručná, tak se zatím asi lze jen domnívat.*
Dita Pepe: Na první pohled z toho jde opět cítit fascinace převleky – možnosti vzít si na sebe pomyslně jinou kůži a zbavit se té své uniformity, toho, jak se prezentujeme nebo co očekává okolí. I název mě zaujal. Jde z něj jakési hrozící nebezpečí. Tady na jedné fotce je v převleku králíčka…

***Barbora Vávrová**: Já myslím, že je to prasátko. V rozhovoru se mnou narážel na nějakou šikanu na základce, kde se mu spolužáci smáli, že vypadá jako sele. Nevím, jestli je to interpretce této zkušenosti, ale zaujalo mě to v tomto smyslu.*
Dita Pepe: Aha, opravdu? Tak to v tom zase můžeme vidět momenty z dětství, nějaká traumata, která si citliví lidé s sebou nesou. Podobnosti v tom tedy určitě vidím. Nejen v kostýmech, ale i třeba volba středové kompozice.

***Barbora Vávrová**: Myslíte si, že jeho fotografie obecně nechávají divákovi spíše prostor k interpretaci, než že by byly doslovné?*
Dita Pepe: Jeho fotografie určitě nechávají spíše prostor k interpretaci. Anotace mě ale vždy zajímají a navzdory tomu, že jsou také spíše symbolicky pojaté, mají často velký vliv na to, jak si fotografie interpretuji. Často mě to i překvapí, protože nejprve se kouknu na fotky a interpretuji je podle vlastního klíče, ale v anotaci pak je naznačen jiný kontext, což je zajímavé a obohacující.

***Barbora Vávrová**: Vypovídají podle Vás jeho fotografie něco o generaci, ze které Martin Faltejsek pochází?*
Dita Pepe: Určitě ano.

***Barbora Vávrová**: Pokud byste měla vybrat jeden soubor nebo dílo, který nejlépe vystihuje jeho autorský přístup, dokážete si na něco vzpomenout?*
Dita Pepe: Zaujala mě jeho praktická bakalářská práce „Jako by se nechumelilo“. Byly tam zajímavě zakomponované detaily z přírody. Houby a větvičky. Přišlo, mi v tomto souboru zachytil pocity, které taky znám. A zároveň mi přijde hezké, že do toho tu přírodu zahrnul, protože je v nás, jsme její součástí. Tohle je něco, co jsem si zapamatovala.

***Barbora Vávrová**: Vím, že jste říkala, že nejste teoretik, ale navazuje podle Vás Martin na nějakou tradici české fotografie nebo se od ní spíš odklání?*
Dita Pepe: Myslím, že ať už člověk dělá cokoliv, vždy to na něco navazuje. Nevím, jestli to můžeme redukovat pouze na českou tradici, protože žijeme v globálním světě a zvlášť jeho generace vyrůstá s internetem a sociálními sítěmi. Inspirace na nás křičí ze všech směrů a podle mého názoru nejsme vždy schopni identifikovat, co nás ovlivnilo a proč jsme právě tam, kde jsme.

***Barbora Vávrová**: Má podle vás jeho tvorba melancholický, znepokojivý nebo hravý charakter?*
Dita Pepe: Určitě melancholie.

***Barbora Vávrová**: Jaký typ diváka podle Vás může jeho fotografie nejvíce oslovit?*
Dita Pepe: Nejvíce asi podobně citlivé jedince. Tito lidé samozřejmě nejlépe dokážou identifikovat motivace za jednotlivými fotografiemi. V jeho práci vnímám i existenciální rovinu.

***Barbora Vávrová**: Má podle Vás význam pro současnou mladší generaci fotografů?*

Dita Pepe: Určitě ano. Svou schopností projevit svou citlivost nebo svým vizuálním jazykem, který jde s trendy. To může mladé lidi nejvíce oslovit a inspirovat.

***Barbora Vávrová**: A poslední otázka. Při interpretaci jeho díla byste mi doporučila zaměřit se spíše na obrazovou formu, témata nebo širší kontext?*
Dita Pepe: Dobrý přístup asi může být zkusit si napsat, co si o tom či onom souboru myslíte a pak se zkusit doptat jeho samotného. Pak by mohlo být zajímavé pozorovat rozdíly ve Vaší interpretaci a jeho vnímání souborů. Vidíte, u toho nejnovějšího souboru jsem v tom růžovém převleku viděla nejprve zajíčka, ale Vy jste řekla, že je to pravděpodobně prasátko, protože už jste měla tu informaci, že se mu v dětství někdo smál. Naše vnímání a interpretaci ovlivňuje spoustu faktorů, ale jen autor sám ví nejlépe, co tím chtěl říct.

***Barbora Vávrová**: Mockrát děkuji.*
Dita Pepe: Rádo se stalo.

MARTIN FALTEJSEK
MONOGRAFIE

MARTIN FALTEJSEK
MONOGRAPHY

Teoretická bakalářská práce

BARBORA VÁVROVÁ

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2026

Vedoucí: MgA. Štěpánka Stein
Oponent: MgA. David Macháč
Počet úhozů: 90 800
Počet slov: 13 177

BARBORA VÁVROVÁ | MARTIN FALTEJSEK MONOGRAFIE